

Jurisprudentie- overzicht

Advisering
Bestuursrechtspraak
Cijfers en interviews

Jaarverslag 2024

Inleiding

Het doel van jurisprudentie is om rechterlijke uitspraken systematisch te bundelen.

Dit is belangrijk, want uitspraken van rechters, dus ook van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, zijn een rechtsbron. De jurisprudentie vormt een richtsnoer voor latere uitspraken, rechters kunnen terugrijpen op vorige beslissingen.

In 2024 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak ook weer uitspraken gedaan die een belangrijke bijdrage leveren aan de jurisprudentie. Het jurisprudentieoverzicht 2024 bevat samenvattingen van deze recente uitspraken van de Omgevingskamer, de Vreemdelingenkamer en de Algemene kamer. Per kamer zijn de samenvattingen van de uitspraken gerangschikt naar onderwerp.

Van alle uitspraken die in dit jurisprudentieoverzicht staan vermeld, is de volledige tekst gepubliceerd op de website van de Raad van State (www.raadvanstate.nl). Dit jurisprudentieoverzicht is gepubliceerd bij het jaarverslag van de Raad van State over 2024. Het jaarverslag vindt u op www.raadvanstate.nl/jaarverslag2024.

Inhoud

Omgevingskamer	4	Algemene kamer	38
Algemeen	4	APV	38
Besluit	6	Boete	38
Bestemmingsplan	6	CBR	39
Gaswinning	10	Gemeentewet	40
Handhaving	11	Geneesmiddelenwet	40
Natuurbescherming	12	Kieswet	41
Omgevingsvergunning	15	Kroonberoep	41
Omgevingswet (overgangsrecht)	16	Misbruik van recht	42
Relativiteitsvereiste	18	Monumenten	42
Spoedeisend belang	19	Paspoortsignalering	43
		Procesbelang	43
		Rechtsbijstand	44
Vreemdelingenkamer	20	Sanctieregeling terrorisme	45
Algemeen bestuursrecht	20	Schaarse vergunning	45
Asiel	22	Schade	46
Boete	26	Studentenzaken	48
Dublinverordening	27	Subsidies	49
Grensdetentie en vreemdelingenbewaring	30	Toeslagen	49
Nederlanderschap	31	Treiteraanpak	50
Opvang en verstrekkingen	33	Verordening op het binnenwater	51
Regulier	34	Wet op het algemeen verbindend en het onverbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten	51
Terugkeerbesluit en inreisverbod	36	Wet open overheid	52
		Wet politiegegevens	52

Omgevingskamer

Algemeen

Uitspraak 17 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2853](#)

(Overzichtsuitspraak nieuwe bewijsmiddelen en nieuwe beroepsgronden)

Samenvatting

In deze uitspraak geeft de Afdeling een overzicht van haar rechtspraak over de mogelijkheden om tijdens een bestuursrechtelijke procedure bewijsmiddelen en beroepsgronden in te brengen. De hoofdregel is dat partijen gedurende een procedure nieuwe bewijsmiddelen mogen indienen. De goede procesorde stelt in beroep en hoger beroep echter grenzen aan de mogelijkheid om in een lopende procedure nieuw bewijs in te brengen. De Afdeling legt uit welke twee oriëntatiepunten zij voor nieuwe gronden én voor nieuw bewijs hanteert om te beoordelen of de goede procesorde wordt geschonden. Verder hanteert de Afdeling bij nieuwe beroepsgronden in sommige gevallen een zogenoemde grondentrichter. Zo'n grondentrichter houdt in dat nieuwe gronden in een volgende fase van de procedure niet meer kunnen worden aangevoerd. In geschillen buiten het omgevingsrecht geldt tussen beroep en hoger beroep geen grondentrichter. In omgevingsrechtelijke zaken geldt tussen beroep en hoger beroep wel de grondentrichter, maar niet voor nadere argumenten ter onderbouwing van eerder ingebrachte gronden. Ook gaat de Afdeling in op de begrenzing van de mogelijkheid om nieuwe gronden aan te dragen in een beroep tegen een nieuw besluit dat genomen wordt nadat een eerder besluit is vernietigd. Er kunnen dan geen nieuwe gronden worden aangevoerd die al tegen het eerdere besluit hadden kunnen worden aangevoerd. Datzelfde geldt ook voor een zienswijze of beroep tegen een nieuw besluit na een tussenuitspraak.

Uitspraak 28 februari 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:838](#)

(Het overleggen van nadere stukken buiten de wettelijke termijn van tien dagen is in dit geval in strijd met de goede procesorde)

Samenvatting

In deze zaak hadden verschillende partijen relatief kort voor de zitting – maar wel buiten de wettelijke termijn van tien dagen – nadere stukken ingediend. De Afdeling oordeelt dat deze stukken buiten beschouwing worden gelaten, behalve voor zover zij nadere argumenten en gegevens bevatten voor eerder gegeven standpunten zoals besproken op de zitting. Alhoewel deze nadere stukken zijn ingediend buiten de wettelijke termijn van tien dagen, zijn de nadere stukken zodanig omvangrijk en complex dat de andere partijen daar niet adequaat op kunnen reageren voorafgaand aan de zitting of tijdens de zitting. Daarnaast bevatten de nadere stukken nieuwe gegevens, inzichten en standpunten die op zo een korte termijn niet kunnen worden voorzien van een reactie van partijen. Hierdoor is een zinvolle bespreking van de stukken niet mogelijk. Het toelaten van bovenstaande nadere stukken in de procedure belemmert de voortgang van die procedure, omdat – gelet op de omvang en complexiteit van de stukken – de zitting had moeten worden uitgesteld om de mogelijkheid aan partijen te bieden om te reageren op de stukken. Daarnaast wordt ook de Afdeling belemmerd in de zorgvuldige voorbereiding van een zaak wanneer partijen relatief kort voor de zitting nadere stukken indienen met omvangrijke en/of complexe nieuwe onderzoeken of nieuwe argumenten.

Uitspraak 5 juni 2024**ECLI:NL:RVS:2024:2323**

(Het niet inwilligen van een verzoek om vergoeding van de kosten in bezwaar levert in beginsel niet langer een zelfstandig procesbelang op)

Samenvatting

De Afdeling overweegt dat het niet inwilligen van een verzoek om vergoeding van de kosten van bezwaar tot nu toe een zelfstandig procesbelang oplevert.

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft in twee uitspraken van 2 april 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:635 en ECLI:NL:CRVB:2024:636) overwogen dat voortaan uitgangspunt is dat het enkele niet vergoeden van bezwaarkosten niet langer een zelfstandig procesbelang oplevert. Wel geldt hierop de volgende uitzondering. Mede in verband met het ontbreken van een bepaling als artikel 8:75a van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voor de bezwaarfase, moet nog steeds procesbelang aanwezig worden geacht als het betrokken bestuursorgaan zijn besluit in bezwaar heeft herroepen zonder daarbij een vergoeding van bezwaarkosten toe te kennen terwijl daar wel om was gevraagd, of als de hoogte van een toegekende vergoeding van bezwaarkosten in geschil is. De rechterlijke beoordeling blijft dan in beginsel beperkt tot de gegeven beslissing over de bezwaarkosten als zodanig. In het kader van de rechtseenheid sluit de Afdeling zich hierbij aan. De Afdeling hanteert voortaan ook dit uitgangspunt en de uitzondering daarop.

Uitspraak 3 april 2024**ECLI:NL:RVS:2024:1406**

(Aanpassen rechtspraak verschoonbaarheid termijnoverschrijding)

Samenvatting

De Afdeling ziet met het oog op de rechtseenheid aanleiding de lijn uit de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) van 30 januari 2024, ECLI:NL:CBB:2024:31, te volgen. Daarom past ook de Afdeling de rechtspraak aan over de te hanteren termijn bij overschrijding van de bezwaar- of beroepstermijn in gevallen waarin een belanghebbende pas kennis neemt van een correct bekendgemaakt besluit, waarvan niet op correcte wijze kennis is gegeven, als de bezwaar- of beroepstermijn al geheel of grotendeels is verstreken en de belanghebbende ook niet eerder kennis kón nemen van het besluit. Voor deze aanpassing is aanleiding in een meerpartijengeschil. In een geval zoals hier aan de orde betekent dit dat binnen zes weken nadat de belanghebbende op de hoogte is of had kunnen zijn van het besluit, bezwaar of beroep moet worden ingesteld. De termijn van zes weken geldt hier omdat de oorspronkelijke, wettelijke, termijn voor het maken van bezwaar in deze zaak ook zes weken is. Daarbij merkt de Afdeling nog op – zoals het CBB heeft overwogen – dat als de wettelijke bezwaar- of beroepstermijn langer of korter is dan zes weken, die termijn wordt gehanteerd.

Besluit

Uitspraak van 13 november 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4599](#)

(Toepassing artikel 6:19 Awb bij opvolgende bestemmingsplannen)

Samenvatting

In deze zaak heeft de gemeenteraad in 2022 voor 26 woningen in het plangebied een zogenoemde uitsterfregeling in het bestemmingsplan opgenomen. In 2023 heeft de gemeenteraad besloten het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. De gemeenteraad heeft in dit plan 20 extra woningen onder de reikwijdte van de uitsterfregeling gebracht. De Afdeling oordeelt dat het besluit uit 2023 betrekking heeft op onderdelen van het besluit uit 2022 waartegen het beroep van een appellant is gericht, zodat het kan worden aangemerkt als een besluit in de zin van artikel 6:19, eerste lid, van de Awb. Dat betekent dat het beroep van die appellant tegen het besluit uit 2022 wordt geacht mede te zijn gericht tegen het besluit uit 2023. De Afdeling onderschrijft verder dat artikel 6:19 van de Awb in bestemmingsplanzaken in de bestaande rechtspraak ruim wordt toegepast en dat de hiermee gepaard gaande uitdijende werking die een fictief beroep heeft op de omvang van het geding, in het reële beroep nadelen met zich kan brengen. De nadelen in de huidige praktijk zijn naar het oordeel van de Afdeling echter niet zodanig groot dat zij daarin op dit moment aanleiding ziet om haar rechtspraak aan te passen. Over de vraag hoe de bestuursrechter artikel 6:19 van de Awb moet toepassen bij opvolgende bestemmingsplannen en bij opvolgende besluiten om een omgevingsplan te wijzigen [vroeg](#) de voorzitter van de Afdeling in deze zaak juridisch advies aan staatsraad advocaatgeneraal Nijmeijer. Hij bracht op 29 mei 2024 zijn [conclusie](#) uit.

Bestemmingsplan

Uitspraak van 24 januari 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:249](#)

(Landgoed Paleis Soestdijk)

Samenvatting

Het bestemmingsplan gaat over de herontwikkeling van het landgoed Paleis Soestdijk. Het bestemmingsplan maakt de restauratie van het paleis mogelijk, de herontwikkeling van tuin en park, de bouw van 98 appartementen in het Alexanderkwartier, maar ook de komst van een winkel, een horecagelegenheid en een hotel. Daarnaast biedt het bestemmingsplan mogelijkheden om delen van het landgoed te gebruiken voor evenementen. De Afdeling oordeelt dat onder andere de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid bij evenementen niet deugdelijk zijn onderzocht. Ook is het bestemmingsplan voor wat betreft de gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet met de vereiste zorgvuldigheid voorbereid en is het bestemmingsplan in strijd met verschillende bepalingen uit de provinciale omgevingsverordening. Op andere punten zitten er volgens de Afdeling ook gebreken in het bestemmingsplan. Vanwege de hoeveelheid en de aard van deze gebreken, ziet de Afdeling aanleiding het hele bestemmingsplan te vernietigen.

Uitspraak 13 maart 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:1048](#)**

(Bestemmingsplan 'Exclusiva Hamerkwartier' in Amsterdam)

Samenvatting

Het bestemmingsplan 'Exclusiva Hamerkwartier' maakt ongeveer 350 woningen en een basisschool met kinderdagverblijf mogelijk. De Afdeling oordeelt dat de gemeenteraad het gegeven dat als gevolg van de planontwikkeling meer mensen het slachtoffer kunnen worden van een gifwolk van het naastgelegen chemisch bedrijf niet of onvoldoende heeft betrokken bij de bepaling van het groepsrisico. De gemeenteraad beschikte naar het oordeel van de Afdeling ten tijde van de besluitvorming namelijk niet over berekeningen met betrekking tot de omvang van de overschrijdingen van de oriëntatiewaarde. De informatie waar de gemeenteraad wel over beschikte, was onvolledig of onjuist en daaruit bleek niet wat de gevolgen waren van onder meer het bestemmingsplan met betrekking tot de oriëntatiewaarde. Dit betekent dat de gemeenteraad het bestreden besluit op het punt van externe veiligheid onvoldoende zorgvuldig heeft voorbereid en onvoldoende heeft gemotiveerd. De raad moet zich volgens de Afdeling in zijn hoedanigheid als bestuurlijk-politiek orgaan op basis van volledige en juiste informatie een oordeel over de aanvaardbaarheid van de externe risico's en het groepsrisico van de planontwikkeling vormen. Daarbij komt nog dat de gemeente nimmer kenbaar het, overigens evidente, belang van woningbouw heeft afgewogen tegen de ter plaatse verhoogde kans op dodelijke slachtoffers, en evenmin op basis van de juiste gegevens de, eveneens evidente, belangen van het chemisch bedrijf bij zijn besluitvorming heeft betrokken. Vanwege dit gebrek, ziet de Afdeling aanleiding het hele bestemmingsplan te vernietigen. In de uitspraak 5 juni 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2324](#), over het naastgelegen bestemmingsplan 'Draka Terrein Hamerkwartier' heeft de Afdeling hetzelfde overwogen.

Uitspraak 11 december 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:5127](#)**

(Bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' in Katwijk)

Samenvatting

Het bestemmingsplan gaat over de herontwikkeling van het voormalige Marinevliegveld Valkenburg naar een gebied voor woon-, werk- en recreatiegebied, met ongeveer 5.600 woningen. De Afdeling oordeelt dat er verschillende gebreken in het bestemmingsplan zitten. Zo heeft de gemeenteraad onvoldoende gemotiveerd in hoeverre een bouwhoogte van veertig meter in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Ook heeft de gemeenteraad niet goed gemotiveerd waarom het bestemmingsplan in de toekomstige situatie niet tot een verslechtering leidt op Wassenaaarse kruispunten met de N44, ondanks dat de huidige situatie al knelpunten kent op deze kruispunten. Ten slotte zal door bouw van 5.600 woningen in de buurt van het nabijgelegen Natura 2000-gebied de recreatiedruk toenemen. Er is een rapport opgesteld met maatregelen die de recreatiedruk op het beschermde gebied moeten verminderen, zoals de aanleg van alternatieve wandelroutes. Op basis van de passende beoordeling en dit rapport is echter onvoldoende komen vast te staan dat met deze zogenoemde mitigerende maatregelen de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zullen worden aangetast. De gemeenteraad krijgt 26 weken om alle gebreken in het bestemmingsplan te herstellen.

Uitspraak 3 juli 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:2710](#)**

(Vergunningvrij bouwen in het achtererfgebied)

Samenvatting

De Afdeling overweegt dat een bestemmingsplan niet in de weg kan staan aan het realiseren van bouwwerken die aan de in artikel 2 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) gestelde eisen voldoen. De planwetgever kan echter toch invloed uitoefenen op de mogelijkheden tot vergunningvrij bouwen, maar alleen in de volgende situatie. Het oprichten van bebouwing zonder omgevingsvergunning is op grond van artikel 2 van bijlage II van het Bor, als aan de daar gestelde eisen wordt voldaan, mogelijk op een perceelgedeelte dat behoort tot het achtererfgebied. Voor beantwoording van de vraag of een perceelgedeelte tot het achtererfgebied behoort, is gelet op de omschrijving daarvan in artikel 1 van die bijlage van belang of dat perceelgedeelte kan worden aangemerkt als 'erf' in de zin van dat artikel. Gelet op de omschrijving van 'erf' is daarvan pas sprake als een bestemmingsplan de inrichting als erf niet verbiedt. Daarom kan de planwetgever door in het bestemmingsplan de inrichting van het erf ten dienste van het gebruik als hoofdgebouw te verbieden toch vergunningvrije bebouwing op een perceelgedeelte uitsluiten. Dit kan overigens alleen, wanneer locatie-specifieke omstandigheden hiertoe aanleiding geven en dit strekt tot een goede ruimtelijke ordening.

Uitspraak van 2 oktober 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:3943](#)**

(Lagere parkeernorm dan de in de gemeentelijke parkeernota opgenomen parkeernorm)

Samenvatting

Het bestemmingsplan maakt voor een deel van de binnenstad van Nieuwegein ongeveer 1370 woningen mogelijk. Deze uitspraak is een vervolg op de tussenuitspraak van 26 april 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1632](#), waarin de Afdeling oordeelde dat de gemeenteraad onvoldoende had gemotiveerd dat in dit geval volstaan kon worden met een substantieel lagere parkeernorm dan de in de gemeentelijke parkeernota opgenomen parkeernorm. De Afdeling overweegt dat de gemeenteraad de met het herstelbesluit gewijzigde parkeernormen niet langer alleen heeft onderbouwd aan de hand van beleidsvoornemens, omdat in het desbetreffende parkeeronderzoek het feitelijke personenautobezit in de binnenstad als uitgangspunt wordt genomen. Verder heeft de gemeenteraad voor de onderbouwing van de gehanteerde parkeernormen voor bewoners mogen aansluiten bij de minimale parkeerkencijfers uit CROW-publicatie 381. Hij heeft bij zijn motivering verder mogen betrekken dat het vanuit de gewenste mobiliteitstransitie voor de gemeente Nieuwegein onwenselijk is om de huidige parkeerbehoefte te volgen en dat het een sturend parkeerbeleid wil volgen, zodat het personenautobezit in de binnenstad beperkt wordt en andere vervoerswijzen als de fiets en het openbaar vervoer prioriteit krijgen. De gemeenteraad heeft onder andere om die reden een strengere parkeernorm dan de standaardparkeernorm mogen hanteren. De gemeenteraad heeft hier verder bij mogen betrekken dat er in de binnenstad betaald parkeren geldt en bewoners niet gratis gebruik kunnen maken van de parkeerruimte, waardoor het eigen autobezit zal worden ontmoedigd. Verder oordeelt de Afdeling dat de gemeenteraad een parkeernorm voor bezoekers van 0,1 parkeerplaats per woning heeft mogen hanteren. Het is realistisch dat als parkeren in de omgeving duur is, terwijl de bereikbaarheid per openbaar vervoer en fiets heel goed is, juist het effect op de behoefte aan bezoekersplekken groot zal zijn. Ten slotte heeft de gemeenteraad voldoende gemotiveerd dat de parkeerbehoefte met maximaal 20% gereduceerd kan worden door het gebruik van deelauto's. Bij dit oordeel betreft de Afdeling dat in de planregels nu niet zonder meer wordt uitgegaan van een reductie van de behoefte aan parkeerplaatsen door het gebruik van deelauto's.

Pas als die plekken zijn opgenomen in een bouwplan, mag de initiatiefnemer rekening houden met, kort gezegd, een vijfde van het aantal dat anders uit de desbetreffende planregel zou volgen. De gemeenteraad heeft in dit verband zich bovendien mogen baseren op CROW-publicatie 381 waarin staat dat één deelauto vier tot acht gewone auto's vervangt. Met de keuze voor vijf auto's kiest de raad daarmee voor een behoedzaam uitgangspunt. Verder is bij het oordeel betrokken dat inmiddels is besloten dat geen parkeervergunningen meer zullen worden verstrekt voor het deel van de binnenstad van Nieuwegein waarop het plan betrekking heeft.

Uitspraak 27 november 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4871](#)

(Bestemmingsplan 'Beurskwartier 1' in Utrecht)

Samenvatting

Deze zaak gaat het over bestemmingsplan 'Beurskwartier 1' in Utrecht, een zogenoemd bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Met het bestemmingsplan wordt de locatie 'Beurskwartier 1' veranderd in een stadswijk aan de kant van het Jaarbeurscomplex, direct naast het Centraal Station, met maximaal 3.384 woningen en twee parken. De Afdeling oordeelt dat er verschillende gebreken in het bestemmingsplan zitten. Zo heeft de gemeenteraad geen volledig beeld gegeven van de zogenoemde cumulatieve geluidsbelasting in het hele gebied. Niet alle geluidsbronnen zijn meegenomen in de berekening, zoals het geluid van de Jaarbeurshallen en het weg- en railverkeer. Ook voert de eigenaar van een kantorencomplex terecht aan dat uit het geluidsonderzoek niet duidelijk is of de exploitatie van haar parkeergarage en parkeerterrein en het laden en lossen daar kunnen worden voortgezet, als er direct in de buurt nieuwe woningen komen. Verder is in een planregel de naam van de beleidsregels die golden ten tijde van de planvaststelling, niet vermeld. Aan de hand van de normen in de beleidsregels wordt bepaald hoeveel parkeergelegenheid nodig is. Hoewel het hier gaat om een dynamische verwijzing, moet duidelijk zijn om welke ten tijde van de planvaststelling geldende beleidsregels het gaat. Door dit achterwege te laten is de bepaling in zoverre strijdig met de rechtszekerheid. De gemeenteraad krijgt 26 weken om alle gebreken in het bestemmingsplan te herstellen.

Uitspraak 23 oktober 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4243](#)

(Inpassingsplan voor de aanleg van een nieuwe 380 kV-verbinding tussen Rilland en Tilburg)

Samenvatting

Het inpassingsplan maakt de aanleg van een nieuwe 380 kV-verbinding tussen Rilland en Tilburg mogelijk. De verbinding is onderdeel van een nieuw aan te leggen tracé tussen Borssele en de landelijke ring bij Tilburg. Dat tracé is in totaal ongeveer 78 kilometer lang. De Afdeling verklaart in deze uitspraak de beroepen van bijna vijftig particulieren, bedrijven en organisaties tegen het inpassingsplan ongegrond. Voor twee appellanten, waaronder een betonmortelcentrale, krijgen de ministers 26 weken om de gebreken in het inpassingsplan te herstellen. De Afdeling oordeelt onder meer dat in het inpassingsplan onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de betonmortelcentrale. Het inpassingsplan maakt het mogelijk om de nieuwe hoogspanningsverbinding aan te leggen over het centrale deel van het perceel van het bedrijf. Dit levert beperkingen op voor de betonmortelcentrale. Zo kan de havenkraan op het terrein niet meer tot de volledige hoogte worden gebruikt.

Gaswinning

Uitspraak 8 mei 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1965](#)

(Gaswinningsbesluit Groningen 2023-2024)

Samenvatting

Op grond van het vaststellingsbesluit van de staatssecretaris mocht de NAM in de periode van 1 oktober 2023 tot en met 30 september 2024 geen gas uit het Groningenveld winnen, tenzij (kort gezegd) er een gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur van -6,5°C of kouder was voorspeld. In die situatie moest de NAM afhankelijk van de voorspelde temperatuur een bepaald aantal productielocaties naar waakvlamniveau brengen, zodat de productie snel kon worden opgevoerd als dat nodig was om te voorzien in de gasvraag. De Afdeling oordeelt onder meer dat de staatssecretaris de veiligheidsrisico's voor omwonenden op juiste wijze heeft beoordeeld en goed heeft gemotiveerd waarom het Groningenveld dat gasjaar als reserve nodig was om bij koud weer de leveringszekerheid te waarborgen. Ook heeft de staatssecretaris voldoende rekening gehouden met de belangen van de inwoners van het aardbevingsgebied bij zo spoedig mogelijke beëindiging van de gaswinning. In zoverre heeft het vaststellingsbesluit geen gevolgen voor de inwoners van het aardbevingsgebied die onevenredig zijn in verhouding tot het daarmee te dienen doel van leveringszekerheid. In het vaststellingsbesluit was echter niet gemotiveerd waarom het Groningenveld het hele gasjaar beschikbaar moest zijn voor die reserverol. Het Groningenveld was namelijk alleen nodig voor de leveringszekerheid bij een gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur van -6,5°C of kouder. Gelet op de mededelingen van de staatssecretaris op de zitting, gaat de Afdeling ervan uit dat het vanaf in elk geval 1 mei 2024 niet meer zo koud kan worden. De Afdeling vernietigt daarom het vaststellingsbesluit voor zover het erin voorziet dat vanaf 1 mei 2024 gas mocht worden gewonnen uit het Groningenveld.

Uitspraak van 21 juni 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2533](#)

(Opheffing van de bij wijze van ordemaatregel getroffen voorlopige voorziening tot schorsing van een besluit)

Samenvatting

De staatssecretaris heeft een omgevingsvergunning verleend voor de activiteiten het oprichten en in gebruik nemen van een mijnbouwinrichting op de Noordzee, het aanleggen van boorgaten, handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten en handelingen met gevolgen voor beschermde natuurgebieden. Appellanten vrezen onomkeerbare gevolgen voor de natuur als gevolg van (de installatie van) het platform. Vanwege de definitieve sluiting van het Groningenveld en het wegvallen van het aanbod van Russisch gas, is het belang van de staatssecretaris in deze procedure de leveringszekerheid van aardgas aankomende winterperiode 2024-2025 ter overbrugging van de Nederlandse energietransitie. Het belang van de staatssecretaris bij de onmiddellijke inwerking-treding van het desbetreffende besluit wordt ingegeven door de zeer beperkte beschikbaarheid van de gespecialiseerde transportmiddelen en installatiewerktuigen die op korte termijn nodig zijn om het platform te realiseren. Tegenover het belang van de staatssecretaris staat het belang van appellanten bij het behoud en de bescherming van in het gebied voorkomende diersoorten, de bruinvis in het bijzonder, en omliggende natuurgebieden. Zij vrezen onomkeerbare gevolgen voor de natuur. Hoewel de voorzieningenrechter op voorhand niet uitsluit dat het hoger beroep van appellanten mogelijk enige kans van slagen heeft, is hij er – gelet op het voorlopige rechtmatigheidsoordeel

van de verzoeksgronden van appellanten – op voorhand niet van overtuigd dat eventuele gebreken in de besluitvorming fataal zullen zijn voor de uiteindelijke realisering van het initiatief en dat het initiatief vanwege die gebreken in zijn geheel geen doorgang kan vinden. Dit leidt ertoe dat de belangenafweging in het nadeel van appellanten uitvalt. Dat betekent dat de voorzieningenrechter bij afweging van de wederzijdse belangen aanleiding ziet om de bij uitspraak van 4 juni 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2289](#), getroffen ordemaatregel op te heffen.

Handhaving

Uitspraak 10 april 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1481](#)

(Mest vermengd met amfetamine en methamfetamine is een afvalstof in de zin van artikel 1.1 van de Wet milieubeheer)

Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze zaak handhavend opgetreden vanwege het aantreffen van mest vermengd met amfetamine en methamfetamine, welke laatste twee stoffen afvalstoffen zijn in de zin van artikel 1.1 van de Wet Milieubeheer (Wm). De op het perceel aangetroffen mest is dus vermengd met afvalstoffen en kan om die reden niet meer worden aangemerkt als meststof in de zin van de Meststoffenwet. De Afdeling oordeelt dan ook dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat de op het perceel aangetroffen mest als afvalstof in de zin van artikel 1.1 van de Wm moet worden aangemerkt en onder het toepassingsbereik van hoofdstuk 10 van de Wm valt.

Uitspraak 20 november 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4723](#)

(Een beroep op het evenredigheidsbeginsel kan niet meebrengen dat een overtreding, of in dit geval een zwaardere overtreding, wordt aangenomen zonder dat dat voortvloeide uit de wettelijke voorschriften zoals die golden ten tijde van de gedraging)

Samenvatting

Appellanten wonen naast een speelterrein dat hoort bij een basisschool en ervaren daar veel geluidsoverlast van. Het speelterrein is ook buiten schooluren toegankelijk voor de buurt. Het college van burgemeester en wethouders heeft de school onder oplegging van een dwangsom gelast om de overtreding van de in artikel 2.17, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer neergelegde geluidsnormen ter plaatse van de gevels van verschillende woningen te beëindigen en beëindigd te houden en daartoe de nodige maatregelen te treffen. Het betoog van appellant komt erop neer dat in deze handhavingszaak bij de beoordeling van de vraag of wordt voldaan aan de geluidgrenswaarden zoals neergelegd in artikel 2.17, eerste lid, aanhef en onder a, van het Activiteitenbesluit, het bepaalde in artikel 2.18, eerste lid, aanhef en onder a, over het buiten beschouwing blijven van stemgeluid, buiten toepassing moet worden gelaten. Dat zou dan betekenen dat stemgeluid ook meegerekend wordt bij het bepalen of de school heeft voldaan aan de geluidgrenswaarden uit artikel 2.17, eerste lid, aanhef en onder a, van het Activiteitenbesluit en dus dat de herstelmaatregelen ook daarop zouden moeten zien. Deze invulling van de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel zou meebrengen dat een overtreding, of in dit geval een zwaardere overtreding, wordt aangenomen zonder dat dat voortvloeide uit de wettelijke voorschriften zoals die golden ten tijde van de gedraging. Ook zou deze invulling meebrengen dat in een handhavingsbesluit verdergaande maatregelen kunnen worden

gevergd dan tevoren kenbaar uit de wettelijke voorschriften voortvloeiden. De Afdeling oordeelt dat een dergelijk invulling van de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel op onaanvaardbare wijze in strijd zou zijn met het beginsel van rechtszekerheid en het legaliteitsbeginsel, zoals dat voor handhaving ook in artikel 5:4, tweede lid, van de Awb is neergelegd. De Afdeling ziet daarom geen ruimte voor de door appellant gewenste invulling van het evenredigheidsbeginsel.

Natuurbescherming

Uitspraak 28 februari 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:844](#)

(Tijdelijk afzien van handhaving PAS-melders is toegestaan, mits goed gemotiveerd)

Samenvatting

Deze zaak gaat over een verzoek om handhavend optreden tegen een zogenoemde PAS-melder. Dit is een bedrijf dat een melding heeft gedaan op grond van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) voor de wijziging, uitbreiding of oprichting van activiteiten die stikstof veroorzaken. De Afdeling ziet in (1) de individuele belangen van de PAS-melders, (2) de rechtszekerheid die PAS-melders aan het PAS-regime mochten ontleen, (3) de verschillende uitlatingen van de overheid na de PAS-uitspraak dat PAS-melders zullen worden gelegaliseerd, (4) het legalisatieprogramma dat ervan uitgaat dat medio 2025 alle PAS-melders een natuurvergunning kunnen aanvragen, en (5) het feit dat het op 28 februari 2022 vastgestelde legalisatieprogramma in uitvoering is en de bedrijven daarin de mogelijke stappen hebben ondernomen, bijzondere omstandigheden die voor het college van gedeputeerde staten aanleiding kunnen zijn om handhavend optreden onevenredig te achten in verhouding tot het natuurbelang en tot medio 2025 af te zien van handhavend optreden. Of daadwerkelijk kan worden afgezien van handhavend optreden, kan het college echter pas beoordelen nadat het de vraag heeft beantwoord of er een redelijk evenwicht is tussen de belangen van de PAS-melder en de belangen die worden gediend met handhavend optreden (het natuurbelang). In deze zaak oordeelt de Afdeling dat individuele feiten en omstandigheden in deze zaak maken dat het afzien van handhavend optreden onvoldoende is gemotiveerd door het college.

Uitspraak 14 februari 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:625](#)

(Tussenuitspraak inpassingsplannen 'Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat West' en 'Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat Oost' en natuurvergunning)

Samenvatting

Deze uitspraak is een vervolg op de tussenuitspraak van 24 november 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:2627](#). Daarin heeft de Afdeling geoordeeld dat een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel kan worden ingezet, alleen als mitigerende maatregel in een passende beoordeling kan worden betrokken als het behoud van natuurwaarden is geborgd of, bij een verbeter- of herstel-doelstelling voor het Natura 2000-gebied, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd, terwijl de maatregel bovendien verbonden dient te zijn aan het plan of project. In deze zaak oordeelt de Afdeling dat de motivering waarom een mitigerende maatregel in de passende beoordeling kan worden betrokken, moet zijn toegesneden op de instandhoudingsdoelstellingen en de staat van instandhouding van de habitattypen en leefgebieden van soorten waarvoor de externe saldering wordt toegepast en de maatregelen die worden ingezet om die instandhoudingsdoelstellingen te halen. Omdat deze doelen op gebiedsniveau worden vastgesteld en de staat van instandhouding per

gebied wordt beoordeeld, betekent dit dat de vraag of het behoud van de natuurwaarden is geborgd of dat de verbeter- of hersteldoelstellingen worden gerealiseerd ook op gebiedsniveau moet worden beantwoord. De Afdeling oordeelt verder dat bij de inzet van extern salderen in een geval waarin voor het halen van de instandhoudingsdoelstellingen een (blijvende) daling van de stikstofdepositie nodig is, de minister inzichtelijk moet maken met welke andere maatregelen een daling van de stikstofdepositie voor het betrokken Natura 2000-gebied kan worden gerealiseerd. Aan de motiveringseis is in dat geval voldaan als de minister aannemelijk maakt dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau wordt gerealiseerd. In dit geval concludeert de Afdeling uiteindelijk dat intrekking van de toestemmingen voor de desbetreffende veehouderij, voor de bemesting van de maïsakker die bij de bedrijfsvoering van die veehouderij hoort en voor een ander agrarisch bedrijf niet behoefde te worden aangewend ten behoeve van de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling van de relevante Natura 2000-gebieden. De beëindiging van deze bedrijvigheid mocht daarom in dit geval als mitigerende maatregel worden ingezet in de passende beoordeling.

Uitspraak 4 december 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:5009](#)

(Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden)

Samenvatting

Het wijzigingsbesluit heeft betrekking op 101 gebieden die zijn aangewezen ter uitvoering van de Habitatrichtlijn. De staatssecretaris beoogt met het wijzigingsbesluit te corrigeren wat niet goed is gegaan bij de oorspronkelijke aanwijzing van de gebieden. De bedoeling van het wijzigingsbesluit is om habitattypen en soorten die op het moment van aanwijzen van het desbetreffende Natura 2000-gebied al in voldoende mate en duurzaam aanwezig bleken te zijn, alsnog te beschermen. In een (beperkt) aantal gevallen bleken habitattypen en soorten op het moment van aanwijzen niet in voldoende mate en duurzaam aanwezig te zijn. Deze zijn met het wijzigingsbesluit verwijderd. Verder voorziet het wijzigingsbesluit in de aanpassing van sommige instandhoudingsdoelstellingen van habitattypen of soorten waarvoor de gebieden al zijn aangewezen. Tegen het wijzigingsbesluit zijn naar verluid meer dan 700 beroepen bij de rechtbanken ingesteld. Omdat er nog veel beroepen bij de rechtbanken behandeld moeten worden, ziet de Afdeling met het oog op de rechtsvorming en de rechtspraktijk aanleiding om in deze uitspraak een kader uiteen te zetten voor de beoordeling van de belanghebbendheid en voor de toepassing van het relativiteitsvereiste bij de beoordeling van beroepen van bepaalde categorieën natuurlijke personen en rechtspersonen tegen het wijzigingsbesluit. De keuze voor de categorieën is gebaseerd op de verwachting dat het overgrote deel van de beroepen afkomstig is van een natuurlijk persoon of rechtspersoon die in één van de hierna te bespreken categorieën valt.

Uitspraak 18 december 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4923](#)

(Wijziging rechtspraak over intern salderen bij de beoordeling van de natuurvergunningplicht)

Samenvatting

De Afdeling komt in deze uitspraak tot de conclusie dat er aanleiding is om haar rechtspraak over intern salderen te wijzigen. Die wijziging houdt kort gezegd in dat de referentiesituatie niet mag worden betrokken bij de vraag of significante gevolgen van een project op voorhand zijn uitgesloten. In de zogenoemde voortoets mag dus, anders dan voorheen, voor de beoordeling of significante gevolgen zijn uitgesloten, geen vergelijking worden gemaakt van de gevolgen van de bestaande vergunde situatie en de gevolgen van het project na wijziging. Dit betekent dat voortaan in de

voortoets bij de beoordeling of significante gevolgen op voorhand zijn uitgesloten, de gevolgen van het project op zichzelf worden onderzocht. Als uit de voortoets volgt dat significante gevolgen niet op voorhand zijn uitgesloten, dan is voor het project een natuurvergunning nodig. Die zal dus vaker dan voorheen nodig zijn. Het voorgaande betekent niet dat de referentiesituatie geen enkele rol speelt bij de beoordeling van de gevolgen van een project. Intern salderen met de referentiesituatie mag als mitigerende maatregel betrokken worden in de passende beoordeling van de gevolgen van het project. Voor de wijze waarop de omvang van de referentiesituatie van intern salderen als mitigerende maatregel wordt bepaald en de voorwaarden waaronder intern salderen als mitigerende maatregel in een passende beoordeling mag worden betrokken, wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de voorwaarden die gelden voor extern salderen. De uitspraak heeft tot gevolg dat de omvang van de referentiesituatie die voor intern salderen mag worden ingezet in bepaalde gevallen beperkter is dan voorheen. Deze rechtspraakwijziging is direct van toepassing in lopende en toekomstige vergunning- en handavingsprocedures. De Afdeling voorziet voor activiteiten die tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2025 fysiek zijn gestart, die na die datum nog in uitvoering zijn of nog wordt geëxploiteerd én waarvan op grond van de voorheen geldende rechtspraak over intern salderen mocht worden aangenomen dat geen natuurvergunning nodig was, in een overgangperiode van vijf jaar (tot 1 januari 2030) waarin het bevoegd gezag niet handhavend kan optreden met een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom.

Uitspraak 2 oktober 2024

ECLI:NL:RVS:2024:3949

(De depositieruimte als gevolg van de maatregel om de snelheid op autowegen te verlagen mag niet als mitigerende maatregel bij de verlening van de natuurvergunning worden betrokken)

Samenvatting

In deze zaak heeft het college van gedeputeerde staten een natuurvergunning verleend voor het gebruik van vijf grondgebonden woningen en twaalf appartementen. Het bouwplan is aangemeld voor de "Spoedaanpak stikstof bouw en infrastructuur" op grond van de Regeling natuurbescherming (Rnb). Op grond van hoofdstuk 2 van de Rnb is er een register waarin gegevens over depositieruimte worden opgenomen, ook wel stikstofregistratiesysteem genoemd (SSRS). De reductie van stikstofdepositie die het verlagen van de maximale snelheid op autosnelwegtrajecten tot gevolg heeft, is in maart 2020 voor 70% toegevoegd aan het SSRS om toestemmingverlening voor onder meer woningbouw mogelijk te maken. De hoeveelheid stikstofdepositieruimte ten gevolge van de snelheidsmaatregel is berekend aan de hand van verwachte verkeerscijfers, gebaseerd op historische trends. Na het verlenen van de natuurvergunning door het college is de Rnb gewijzigd en is de snelheidsmaatregel geschrapt als bronmaatregel voor het SSRS. De Afdeling overweegt dat er ten tijde van het verlenen van de natuurvergunning al aanwijzingen waren dat de daadwerkelijke stikstofruimte die beschikbaar is door de landelijke snelheidsmaatregel, afhankelijk is van onzekere factoren die de verkeerscijfers, en daarmee het effect van de maatregel kunnen beïnvloeden. De stikstofruimte die beschikbaar is door de landelijke snelheidsmaatregel is daardoor moeilijk op voorhand met zekerheid te kwantificeren. De Afdeling oordeelt daarom dat (de omvang van) het positieve effect van de snelheidsmaatregel ten tijde van het verlenen van de natuurvergunning niet vaststond. Dat betekent dat appellanten terecht betogen dat niet vaststond dat de vermindering van de depositie door de snelheidsmaatregel die in het SSRS voor het Natura 2000-gebied is opgenomen, was gerealiseerd. Daarom kon het college de depositieruimte door de snelheidsmaatregel niet als mitigerende maatregel bij de verlening van de natuurvergunning betrekken. Dat betekent dat het college op basis van de passende beoordeling niet de zekerheid heeft verkregen dat het aangevraagde project de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet zal aantasten.

Omgevingsvergunning

Uitspraak 18 september 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3745](#)

(Er is in dit geval geen Unierechtelijke plicht om de onherroepelijke omgevingsvergunning voor een windpark te heroverwegen of in te trekken)

Samenvatting

In deze zaak heeft appellant verzocht om de verleende en inmiddels onherroepelijke omgevingsvergunning voor het windpark De Rietvelden, dat bestaat uit vier windturbines, in te trekken. Daarbij is gewezen op het Nevele-arrest van het Hof van Justitie in Luxemburg. Het college van burgemeester en wethouders heeft het verzoek afgewezen. In concluderende zin overweegt de Afdeling dat zij vanwege in het bijzonder punt 95 van het Nevele-arrest geen ruimte ziet voor het oordeel dat de omgevingsvergunning verenigbaar is met het Unierecht. Maar dat betekent niet dat er zonder meer een Unierechtelijke verplichting is tot heroverweging en/of intrekking van een onherroepelijke omgevingsvergunning. Het Nevele-arrest en het Derrybrien-arrest geven geen aanknopingspunten dat een onherroepelijke omgevingsvergunning moet worden heroverwogen of ingetrokken. Vanwege het Unierechtelijk rechtszekerheidsbeginsel hoeft een bestuursorgaan in beginsel ook niet terug te komen van een besluit dat definitief is geworden na het verstrijken van redelijke beroepstermijnen of na uitputting van alle rechtsmiddelen. Maar daarop bestaan uitzonderingen. Als aan de vier cumulatieve voorwaarden uit het Kühne & Heitz-arrest is voldaan, dan is een bestuursorgaan wel gehouden om een definitief besluit opnieuw te onderzoeken om rekening te houden met uitlegging die het Hof inmiddels aan relevante bepalingen van het Unierecht heeft gegeven. Ook in andere, bijzondere omstandigheden kan een bestuursorgaan daartoe gehouden zijn, als het legaliteitsvereiste zwaarder weegt dan het rechtszekerheidsvereiste. Uit de arresten van het Hof blijkt dat dit het geval is, als het gaat om ernstige schendingen van fundamentele rechten of vrijheden die de betrokkene aan het Unierecht kan ontleen en het definitieve besluit langdurig rechtsgevolgen zal sorteren. In deze zaak oordeelt de Afdeling dat het betoog van appellant dat er een Unierechtelijke plicht was om de onherroepelijke omgevingsvergunning te heroverwegen of in te trekken niet slaagt.

Uitspraak 23 oktober 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4265](#)

(Waterbassin moet in dit geval worden aangemerkt als een bouwwerk)

Samenvatting

In deze zaak heeft het college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning verleend voor onder meer het bouwen van een kas en een waterbassin. Uit de tekeningen van het waterbassin blijkt dat het waterbassin bestaat uit een gat in de grond met daaromheen grondwallen en dat de bodem van het waterbassin en de grondwallen zijn afgedekt met een niet-doorlatende folie. Daarnaast zijn aan het waterbassin een aan- en afvoerleiding en een leegpompsset bevestigd. Bovendien staat de aan- en afvoerleiding in verbinding met de kas. De Afdeling oordeelt dat er vanwege het samenstel van de grondwallen, de afdekking met folie en de aan- en afvoerleiding en de leegpompsset sprake is van een constructie van enige omvang die bedoeld is om ter plaatse te functioneren. Het waterbassin moet daarom, ook als de aan- en afvoerleiding niet in verbinding stond met de kas, aangemerkt worden als een bouwwerk. Omdat het waterbassin een bouwwerk is, kan niet anders worden geconcludeerd dat de onderdelen van het waterbassin die bestemd zijn om belasting te dragen, zoals de aardenwallen die bedoeld zijn om de belasting van het water te weerstaan, een bouwconstructie zijn als bedoeld in artikel 1.1 van het Bouwbesluit 2012.

Dit betekent dat het college ten onrechte heeft nagelaten om te beoordelen of het aan de hand van de door aanvrager overgelegde stukken aannemelijk is dat het waterbassin voldoet aan de voorschriften van artikel 2.2 van het Bouwbesluit 2012.

Uitspraak 20 november 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4726](#)

(Misgelopen inkomsten kunnen in dit geval niet worden aangemerkt als dispositieschade)

Samenvatting

In deze zaak had het college van burgemeester en wethouders aan de eigenaar van een carwash omgevingsvergunning verleend voor de verkoop van voorverpakte broodjes en de omgevingsvergunning geweigerd voor het ter plaatse bereiden en bezorgen van broodjes. Bij besluit op bezwaar heeft het college dit eerdere besluit herroepen en de omgevingsvergunning alsnog geheel geweigerd. De Afdeling stelt vast dat niet in geschil is dat de eigenaar de gerechtvaardigde verwachting mocht hebben dat het college de door hem aangevraagde omgevingsvergunning ook voor het bereiden en bezorgen van broodjes zou verlenen. Wanneer er andere belangen in de weg staan aan honorering van het gewekte vertrouwen kan voor het bestuursorgaan de verplichting ontstaan om de geleden schade te vergoeden als onderdeel van de besluitvorming. De Afdeling oordeelt dat de eigenaar niet in aanmerking komt voor een schadevergoeding wegens het niet honoreren van het gewekte vertrouwen. De eigenaar heeft namelijk alleen aanspraak op vergoeding van de dispositieschade, oftewel de schade die zij heeft geleden doordat zij op grond van het gewekte vertrouwen anders heeft gehandeld dan zij zou hebben gedaan zonder het gewekte vertrouwen. Misgelopen inkomsten kunnen in dit geval niet worden aangemerkt als dispositieschade. Ook wanneer het college niet het vertrouwen zou hebben gewekt dat de aangevraagde omgevingsvergunning zou worden verleend, zou de eigenaar geen vergunning hebben en dus geen omzet behalen door het bereiden en bezorgen van broodjes. Voordat het vertrouwen gewekt werd, was dit immers ook niet het geval.

Omgevingswet (overgangsrecht)

Uitspraak van 27 maart 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1174](#)

(Overgangsrecht Omgevingswet bij vervolgbesluiten na vernietiging van een ruimtelijk plan)

Samenvatting

De Afdeling zet in deze uitspraak met het oog op de rechtsvorming en de rechtspraktijk uiteen welk recht van toepassing is na vernietiging van het besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan. Als de voorzieningenrechter het bestemmingsplan niet heeft geschorst naar aanleiding van een binnen de beroepstermijn ingediend verzoek om voorlopige voorziening, dan betekent dit dat het in werking getreden bestemmingsplan op 1 januari 2024 onderdeel is geworden van het omgevingsplan. Als de Afdeling het bestemmingsplan vervolgens helemaal of gedeeltelijk vernietigt, dan zijn op een eventueel nieuw besluit de Omgevingswet en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels van toepassing. Als het bestemmingsplan in werking is getreden, dan is het in de Invoeringswet Omgevingswet (Iw Ow) opgenomen overgangsrecht namelijk uitgewerkt en kan dat niet opnieuw gaan gelden als het bestemmingsplan wordt vernietigd. Dit betekent dat de gemeenteraad bij een eventueel nieuw besluit niet meer kan terugvallen op het ontwerpbestemmingsplan dat vóór 1 januari 2024 ter inzage werd gelegd. Als de voorzieningenrechter naar aanleiding van een binnen

de beroepstermijn ingediend verzoek om voorlopige voorziening het gehele bestemmingsplan heeft geschorst en de Afdeling in de bodemprocedure het gehele bestemmingsplan heeft vernietigd of de voorzieningenrechter alleen bepaalde plandelen heeft geschorst en de Afdeling deze plandelen in de bodemprocedure vernietigt, dan is dat bestemmingsplan of zijn die plandelen nooit in werking getreden en is het overgangsrecht niet uitgewerkt. Als de gemeenteraad in dat geval een ontwikkeling mogelijk wil maken die niet wezenlijk afwijkt van hetgeen waarin het ontwerpbestemmingsplan voorzag en er daarbij ook geen sprake is van wijzigingen die niet als van ondergeschikte aard kunnen worden aangemerkt, dan moet de gemeenteraad bij het nemen van een nieuw besluit wél het recht zoals dat gold voor 1 januari 2024 toepassen. De gemeenteraad kan dan wel teruggevallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan. Het hiervoor geschetste overgangsrecht geldt niet alleen voor bestemmingsplannen, maar ook voor inpassingsplannen, exploitatieplannen, uitwerkingsplannen en wijzigingsplannen. De Afdeling overweegt ook dat als de gemeenteraad op grond van artikel 6:19 van de Awb een nieuw besluit over een bestemmingsplan neemt dat nog in procedure is bij de Afdeling, op dat besluit het oude recht van toepassing is. Dat geldt ook voor vervolgbesluiten waarin de gemeenteraad uitvoering geeft aan een tussenuitspraak van de Afdeling.

Uitspraak van 17 april 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1529](#)

(Overgangsrecht Omgevingswet bij vervolgbesluiten na vernietiging van een besluit tot afwijzing van een aanvraag om een ruimtelijk vast te stellen)

Samenvatting

De Afdeling oordeelt in deze uitspraak dat op een besluit tot afwijzing van een aanvraag om een bestemmingsplan vast te stellen artikel 4.3 van de Iw Ow van toepassing is, zodat op een nieuw te nemen besluit op die aanvraag het oude recht van toepassing blijft tot het besluit onherroepelijk wordt. Dit ongeacht of dit besluit opnieuw een afwijzing van de voor 1 januari 2024 ingediende aanvraag om een bestemmingsplan vast te stellen inhoudt, of de vaststelling van een voor 1 januari 2024 ter inzage gelegen ontwerpbestemmingsplan of de vaststelling van een na 1 januari 2024 ter inzage gelegen ontwerpbestemmingsplan. Voor de laatste twee gevallen gaat de Afdeling dus niet uit van de toepasselijkheid van artikel 4.6 van de Iw Ow voor de vraag welk recht van toepassing is op het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan. De Afdeling wijst er verder ter verduidelijking op dat als een aanvraag om een bestemmingsplan vast te stellen is ingediend voor 1 januari 2024 en op die aanvraag niet afwijzend wordt beslist, maar deze aanvraag gelijk leidt tot een vastgesteld bestemmingsplan, artikel 4.6 van de Iw Ow wel van toepassing is. De terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is dan bepalend voor de vraag welk recht van toepassing is op het besluit tot vaststelling van dat bestemmingsplan. Het hiervoor geschetste overgangsrecht geldt ook voor besluiten tot afwijzing van een aanvraag om een wijzigings- of uitwerkingsplan vast te stellen.

Uitspraak van 3 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2645](#)

(Overgangsrecht Omgevingswet bij handhavingsbesluiten)

Samenvatting

De Afdeling zet in deze uitspraak met het oog op de rechtsvorming en de rechtspraktijk een aantal veel voorkomende situaties uiteen waarbij het in de Iw Ow opgenomen overgangsrecht bij handhaving nadere uitleg behoeft. In de Iw Ow is bepaald dat oud recht op bestuurlijke sanctiebesluiten van toepassing blijft als voor 1 januari 2024 een overtreding is begonnen én het bestuurlijk

sanctiebesluit is opgelegd en dat op besluiten op verzoeken om handhavend optreden oud recht van toepassing blijft als voor 1 januari 2024 een verzoek om handhavend optreden is gedaan. Maar dit geldt in beide gevallen alleen als onder nieuw recht nog steeds sprake is van dezelfde overtreding. Als na 1 januari 2024 de materiële normstelling is gewijzigd ten opzichte van het recht zoals dat gold op het moment van het verzoek om handhavend optreden of het bestuurlijk sanctiebesluit, dan moet het bestuursorgaan in het besluit op het verzoek om handhavend optreden en/of het besluit op bezwaar beoordelen in hoeverre naar nieuw recht nog een overtreding plaatsvindt. Als er onder nieuw recht nog steeds sprake is van dezelfde overtreding, dan blijft op het bestuurlijk sanctiebesluit oud recht van toepassing. Op grond van het in de Lw Ow opgenomen overgangsrecht blijft verder oud recht van toepassing op een bestuursdwangbesluit tot dit onherroepelijk is geworden of tot dit is ingetrokken of vervallen. Op het dwangsombesluit blijft oud recht van toepassing tot het moment waarop de last volledig is uitgevoerd óf de dwangsom volledig is verbeurd en betaald óf de last is opgeheven. Het kan voorkomen dat de last volledig is uitgevoerd of dat de dwangsom volledig is verbeurd en betaald, maar dat er nog een procedure bij de rechter aanhangig is over het dwangsombesluit. Ook dan blijft oud recht van toepassing. De Afdeling overweegt verder onder meer nog dat het overgangsrecht geen betrekking heeft op het kostenverhaalbesluit en het invorderingsbesluit.

Uitspraak 18 december 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:5222](#)

(Toetsingskader – wijziging van – omgevingsplan)

Samenvatting

In deze zaak heeft de Afdeling voor de eerste keer uitspraak gedaan naar aanleiding van een ingediend beroep tegen een besluit tot wijziging van een omgevingsplan. In de uitspraak is het nieuwe toetsingskader voor besluiten tot vaststelling of wijziging van omgevingsplannen opgenomen. Het bestuursorgaan moet een besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan nemen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarbij heeft het beleidsruimte en moet het de betrokken belangen afwegen.

Relativiteitsvereiste

Uitspraak 20 maart 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1139](#)

(Relativiteitsvereiste kan worden tegengeworpen aan een algemene belangenorganisatie die geen feitelijke werkzaamheden in relatie tot haar statutaire doelstellingen heeft verricht)

Samenvatting

De Afdeling heeft in haar uitspraak van 1 februari 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:425](#), geoordeeld dat voor de toepassing van het relativiteitsvereiste niet van belang is of een belangenorganisatie feitelijke werkzaamheden heeft verricht in relatie tot haar statutaire doelstelling(en) in de periode tussen haar oprichting en het einde van de beroepstermijn. De Afdeling ziet aanleiding haar rechtspraak op dit punt te nuanceren. Als het beroep van een belangenorganisatie die volgens haar statuten één of meer algemene belangen behartigt, ontvankelijk is omdat zij een zienswijze naar voren heeft gebracht, geldt het volgende. In zulke gevallen wordt in het kader van het relativiteitsvereiste naast de statutaire doelstellingen mede van belang geacht of zo'n belangenorganisatie enige feitelijke werkzaamheden heeft verricht die invulling geven aan één of meer van de algemene belangen die zij volgens haar statuten behartigt. Dit betekent dat een belangenorganisatie niet kan opkomen voor

de algemene belangen die zij volgens haar statuten behartigt als zij in het geheel geen feitelijke werkzaamheden heeft verricht. Het betekent niet dat een belangenorganisatie die meerdere algemene belangen behartigt alleen kan opkomen voor een specifiek algemeen belang als zij feitelijke werkzaamheden voor dat algemene belang heeft verricht.

Spoeedeisend belang

Uitspraak 12 november 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4551](#)

(Afwijzen verzoek om voorlopige voorziening tot schorsing van een bestemmingsplan vanwege het ontbreken van spoedeisend belang)

Samenvatting

Het verzoek strekt tot schorsing van het bestemmingsplan totdat uitspraak is gedaan in de bodem-procedure gericht tegen de vaststelling van het bestemmingsplan. De voorzieningenrechter wijst het verzoek af, omdat de voorzieningenrechter van oordeel is dat er geen sprake is van een spoedeisend belang bij de gevraagde voorlopige voorziening. Niet in geschil is dat op het moment van de zitting van de voorzieningenrechter geen aanvraag is ingediend voor een omgevingsvergunning op grond van het bestemmingsplan. Verder is niet gebleken dat de nieuwe bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan mogelijk maakt op dit moment aanleiding geven voor het uitvoeren van voorbereidende werkzaamheden die feitelijk onomkeerbare gevolgen zullen hebben en waarvoor het bestemmingsplan nodig is om deze uit te kunnen voeren. Anders dan de voorzieningenrechter in het verleden heeft geoordeeld, is de enkele stelling dat het voornemen bestaat om te gaan bouwen of een vergunningaanvraag in te dienen voor bouwen, onvoldoende om spoedeisendheid aan te nemen bij een verzoek om schorsing van een bestemmingsplan. Een nieuw verzoek om voorlopige voorziening kan worden ingediend als zich nieuwe of andere omstandigheden voordoen die maken dat alsnog een voorlopige voorziening moet worden getroffen voordat de Afdeling uitspraak heeft gedaan op het beroep.

Vreemdelingenkamer

Algemeen bestuursrecht

Uitspraak van 26 juni 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2540](#)

(Nederlands kind, vaststelling ingangsdatum afgeleid verblijfsrecht)

Samenvatting

Een Marokkaanse man heeft een relatie met een Nederlandse vrouw en woont met haar samen. Hij verzoekt de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid om hem een zogenoemd artikel 9-document te verstrekken, waarmee wordt vastgesteld dat hij een verblijfsrecht heeft dat is afgeleid van de minderjarige zoon van zijn partner. Die heeft ook de Nederlandse nationaliteit. De staatssecretaris wijst de aanvraag af. Eind 2020 krijgt de man zelf een zoon met zijn partner. De staatssecretaris geeft hem daarom alsnog een artikel 9-document. Het hoger beroep gaat over de vraag of de staatssecretaris aan dat document een eerdere ingangsdatum moet verbinden. Hoewel de Afdeling op 28 mei 2021 oordeelde dat de staatssecretaris niet bevoegd is om de ingangsdatum van een afgeleid verblijfsrecht op verzoek vast te stellen, oordeelt zij nu dat hij op grond van afdeling 3.2 van de Awb wel moet vaststellen met ingang van welke datum een afgeleid verblijfsrecht feitelijk bestaat. De nadelen voor de staatssecretaris, waaronder extra werk voor de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), wegen niet op tegen de zwaarwegende belangen van mensen met een afgeleid verblijfsrecht bij rechtszekerheid en effectieve rechtsbescherming.

Uitspraak van 4 september 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3580](#)

(Wet inburgering, besluitbegrip)

Samenvatting

Op 2 december 2021 haalt een Turkse man bij de Nederlandse vertegenwoordiging in Istanbul een aan hem verleende machtiging tot voorlopig verblijf (mvv) af. Hij reist daarmee naar Nederland en haalt daar op 17 januari 2022 zijn verblijfsvergunning op. Omdat hij dat na 31 december 2021 doet, moet hij volgens de staatssecretaris inburgeren. De staatssecretaris stuurt hem op 2 maart 2022 een brief om hem dat te laten weten. In een volgende brief van 4 juli 2022 deelt de staatssecretaris mee dat de inburgeringstermijn op 10 mei 2022 is gestart en dat de man tot en met 9 mei 2025 de tijd heeft om in te burgeren. De man is het hier niet mee eens, omdat Turkse staatsburgers die vóór 31 december 2021 rechtmatig verblijf in Nederland hebben gekregen, niet inburgeringsplichtig zijn. Omdat zijn verblijfsrecht op 3 december 2021 is ingegaan, geldt dit ook voor hem, denkt hij. Maar de staatssecretaris verklaart zijn bezwaar niet-ontvankelijk, omdat de brieven van 2 maart en 4 juli 2022 volgens hem geen besluiten zijn in de zin van de Awb. De Afdeling oordeelt dat dit niet juist is. Als de man namelijk niet op tijd aan de inburgeringsplicht voldoet, heeft dat voor hem gevolgen. Hij kan bijvoorbeeld een boete krijgen. Ook wordt zijn verblijfsvergunning mogelijk ingetrokken of niet verlengd. Hieruit volgt dat beide brieven gericht zijn op rechtsgevolg en dus besluiten zijn. De Afdeling geeft de man ook gelijk in zijn standpunt dat hij niet inburgeringsplichtig is. Uit de Wet inburgering 2021 volgt dat de datum waarop iemand rechtmatig verblijf krijgt, bepalend is voor zijn inburgeringsplicht. Dat is in dit geval 3 december 2021.

Uitspraak van 18 december 2024**ECLI:NL:RVS:2024:5256**

(Kennisgeving gewijzigde identiteitsgegevens, voorbereidend besluit, rechtsmiddelen)

Samenvatting

Een jonge Syrische man zegt dat hij minderjarig was toen hij een verblijfsvergunning asiel aanvroeg, maar op basis van eigen onderzoek wijzigt de minister van Asiel en Migratie de registratie van zijn geboortedatum. Hierdoor is de man meerderjarig op het moment van de asielaanvraag. De minister stuurt de kennisgeving van de wijziging naar de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM). De man is het niet eens met de wijziging en start daartegen een juridische procedure. Maar het is de vraag of dat op grond van de Awb wel kan. De Afdeling oordeelt dat de kennisgeving weliswaar een besluit is in de zin van die wet, maar dat betekent niet dat de man daartegen een procedure kon starten. De kennisgeving is namelijk alleen nog maar een voorbereidend besluit dat wordt genomen om een besluit in de asielprocedure te kunnen nemen. Tegen dit asielbesluit kan iemand in beroep en hoger beroep opkomen, ook als hij een asielvergunning heeft gekregen en hij het alleen niet eens is met de voor hem vastgestelde leeftijd. De kennisgeving is dus geen definitieve vaststelling. De Afdeling gaat niet mee in het argument van de man dat een kennisgeving ook al gevolgen kan hebben voordat een asielvergunning wordt verleend. Die gevolgen treden namelijk niet vanzelf op, omdat daarvoor eerst besluiten of handelingen van de minister of andere instanties nodig zijn. Daartegen kan ook zelfstandig geprocedeerd worden. De man wordt door de gevolgen van de kennisgeving dus niet rechtstreeks in zijn belang getroffen.

Uitspraak van 24 december 2024**ECLI:NL:RVS:2024:5363**

(Ontheffing van de meldplicht, procesbelang, besluitbegrip, rechtsmiddelen)

Samenvatting

Een asielzoeker verzoekt het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) om ontheffing van zijn meldplicht. De man wil namelijk een bijeenkomst van een religieuze stichting bijwonen. Het COA wijst zijn verzoek diezelfde dag mondeling af en bevestigt de afwijzing een paar dagen later per e-mail. Nadat de man vervolgens niet aan zijn meldplicht voldoet, krijgt hij een waarschuwing. Daarbij merkt het COA op dat het hem een maatregel kan opleggen als hij zich niet wekelijks meldt. Het bezwaar dat de man tegen de afwijzing van zijn verzoek maakt, verklaart het COA niet-ontvankelijk. Volgens het COA is de afwijzing namelijk geen besluit in de zin van de Awb en staat daartegen geen bezwaar open. Ook de rechtbank geeft de man nul op het rekest: volgens haar heeft hij geen belang bij zijn procedure. De Afdeling denkt daar anders over. Omdat de man gevolgen kan ondervinden van de weigering om hem van de meldplicht te ontheffen, heeft hij wel degelijk belang bij deze procedure. Ook oordeelt de Afdeling dat de afwijzing per e-mail van het verzoek om ontheffing van de meldplicht een besluit in de zin van de Awb is en dat daartegen rechtsmiddelen openstaan. Het COA moet een nieuw besluit op het bezwaar van de man nemen. Daarin moet het COA uitleggen waarom de man geen ontheffing van de meldplicht kreeg en ingaan op zijn beroep op artikel 6 van de Grondwet (vrijheid van godsdienst).

Asiel

Uitspraken van 17 januari 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:63](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:138](#)

(Politieke overtuiging)

Samenvatting

Twee Soedanese asielzoekers hebben in Nederland politieke activiteiten verricht. Zij vrezen dat zij daarvoor gevaar lopen in Soedan. De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid wijst hun asielaanvragen af, omdat hij vindt dat zij hun politieke activiteiten niet hebben verricht vanuit een politieke overtuiging. Daarom biedt de Europese Kwalificatierichtlijn volgens hem geen bescherming. De asielzoekers zijn het daarmee niet eens. Zij vinden dat het hebben en uiten van een mening over maatschappelijke aangelegenheden al voldoende is voor een politieke overtuiging. Maar volgens de staatssecretaris moet zo'n overtuiging fundamenteel zijn en als het ware 'vergroeid' zijn met een persoon en zijn identiteit. De Afdeling vraagt in februari 2022 aan het Hof van Justitie welke benadering van de vervolgingsgrond 'politieke overtuiging' moet worden gevolgd: die van de asielzoekers of die van de staatssecretaris? Uit het arrest van het Hof van september 2023 volgt dat de staatssecretaris bij de beoordeling van deze vervolgingsgrond niet meer als eis mag stellen dat een politieke overtuiging fundamenteel is. Hij laat in zijn reactie op het arrest dan ook weten dat hij de politieke overtuiging van de asielzoekers niet goed heeft beoordeeld. Omdat hij zelf al constateert dat zijn beleid in strijd is met de Kwalificatierichtlijn en moet worden aangepast, oordeelt de Afdeling dat het aan hem is om zijn werkwijze aan te passen. Hij moet daarna opnieuw beoordelen of hij de politieke overtuiging van de Soedanese asielzoekers gelooft en voldoende ernstig vindt om hun asiel te verlenen. De uitspraken in hun zaken zijn ook van belang voor andere asielzoekers die vrezen voor vervolging wegens een politieke overtuiging, ook al hebben zij die nog niet geuit in hun land van herkomst.

Uitspraak van 14 maart 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1071](#)

(Echt paspoort, frauduleuze verkrijging, samenwerkingsverplichting)

Samenvatting

Een man reist Nederland in met een echt bevonden Keniaans paspoort en vraagt asiel aan. Hij zegt de Somalische nationaliteit te hebben en het paspoort frauduleus te hebben verkregen. De staatssecretaris gelooft dat niet. In deze uitspraak legt de Afdeling uit wat van asielzoekers mag worden verwacht om aannemelijk te maken dat een paspoort frauduleus is verkregen en wanneer de staatssecretaris nader onderzoek moet doen. Het is in de eerste plaats aan een asielzoeker om aannemelijk te maken dat een echt bevonden paspoort frauduleus is verkregen. Van hem mag worden verwacht dat hij alles doet wat hij redelijkerwijs kan doen om van de autoriteiten die het paspoort hebben afgegeven, een verklaring te verkrijgen waaruit blijkt of het paspoort volgens hen rechtsgeldig is dan wel of zij hem als hun onderdaan beschouwen. Als een asielzoeker onvoldoende moeite doet om zo'n verklaring te krijgen, mag de staatssecretaris uitgaan van de nationaliteit die in het paspoort staat. Als een asielzoeker wel oprecht moeite doet om zo'n verklaring te krijgen, maar daar niet in slaagt, moet de staatssecretaris de autoriteiten zelf benaderen. Als ook hij geen reactie krijgt, mag hij niet zomaar uitgaan van de in het paspoort vermelde nationaliteit. Hij moet de asielaanvraag dan beoordelen aan de hand van alle relevante omstandigheden, de door de asielzoeker overgelegde documenten en algemene informatie, en de verklaringen van de asielzoeker. De man in deze zaak heeft onvoldoende moeite gedaan om aannemelijk te maken dat zijn Keniaanse paspoort frauduleus is verkregen. De staatssecretaris mag er daarom van uitgaan dat hij de Keniaanse nationaliteit heeft.

Uitspraak van 24 april 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:1663](#)**

(Besluitmoratorium Palestijnse gebieden)

Samenvatting

De Afdeling vernietigt het besluitmoratorium van 19 december 2023, dat de staatssecretaris heeft afgekondigd voor (staatloze) personen uit de Palestijnse gebieden. Dit moratorium houdt in dat hij zes maanden niet beslist op asielaanvragen van deze groep. Een besluitmoratorium kan worden ingesteld als de veiligheidssituatie ergens tijdelijk onzeker is en onduidelijk is hoe deze zich zal ontwikkelen. De Europese Procedurerichtlijn bepaalt dat dan wel goed moet worden gemotiveerd of dat zo is. Daarvoor moet de staatssecretaris over precieze en actuele informatie beschikken. Volgens de staatssecretaris was de situatie in de Palestijnse gebieden op 19 december 2023 nog onzeker en was onduidelijk hoe die zich zou ontwikkelen. Een paar asielzoekers uit Gaza zijn het daar niet mee eens en vinden dat hij gewoon op hun aanvragen moet beslissen. De Afdeling oordeelt dat de staatssecretaris het moratorium niet goed heeft gemotiveerd. De informatie die hij daarbij heeft betrokken, was namelijk niet actueel genoeg. Hij heeft niet gekeken naar de ontwikkelingen in Gaza van begin november tot 19 december 2023. De uitspraak betekent dat hij aanvragen van Palestijnse asielzoekers weer moet behandelen.

Uitspraak van 26 juni 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:2604](#)**

(Proef, niet verschijnen bij nader gehoor, terugkoppeling aan wetgever)

Samenvatting

In de asielprocedure zijn er doorgaans twee gesprekken: een aanmeldgehoor en een nader gehoor. In het nader gehoor krijgt de asielzoeker de gelegenheid om de redenen voor zijn asielaanvraag te vertellen. Deze uitspraak gaat over een asielzoeker die zonder reden niet bij dat gehoor is verschenen. Als dat gebeurt, stelt de staatssecretaris normaal gesproken de aanvraag buiten behandeling. Maar in dit geval heeft hij ervoor gekozen om de aanvraag inhoudelijk af te wijzen. Bij wijze van proef is hij in oktober 2022 met deze nieuwe werkwijze gestart in het azc in Budel. In de praktijk komt het namelijk regelmatig voor dat asielzoekers niet verschijnen bij een nader gehoor, wat de IND onnodig capaciteit en tijd kost. Hoewel de Afdeling begrijpt dat de staatssecretaris de procedure efficiënter wil laten verlopen, stelt zij vast dat er geen wettelijke basis voor deze werkwijze is. De Europese Procedurerichtlijn maakt het onder voorwaarden mogelijk om een asielaanvraag inhoudelijk af te wijzen als iemand niet verschijnt bij het nader gehoor, maar de Nederlandse wetgever heeft deze mogelijkheid niet overgenomen in de Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000). De staatssecretaris kan ook niet rechtstreeks gebruikmaken van de mogelijkheid in de Procedurerichtlijn. Dat zou namelijk betekenen dat hij zich tegenover een asielzoeker beroept op een bepaling uit een Europese richtlijn die de Nederlandse wetgever niet heeft geïmplementeerd in nationale wetgeving. Dat staat het Unierecht niet toe. De Afdeling geeft de wetgever mee dat hij die bepaling desgewenst alsnog kan implementeren.

Uitspraak van 1 juli 2024**ECLI:NL:RVS:2024:2662**

(MOB-melding, procesbelang)

Samenvatting

Met een MOB-melding laat de staatssecretaris aan de rechter weten dat een asielzoeker met onbekende bestemming is vertrokken. Deze uitspraak gaat over de vraag of een asielzoeker na zo'n melding nog belang heeft bij een uitspraak op zijn (hoger) beroep over de afwijzing van zijn asielaanvraag (procesbelang). De Afdeling nuanceert daarin haar eerdere uitspraken. De rechter moet voorzichtig omgaan met het niet-ontvankelijk verklaren van een beroep op basis van een MOB-melding. Iemand heeft belang bij zijn (hoger) beroep als uit recente informatie van zijn gemachtigde van na de MOB-melding blijkt dat zij contact onderhouden over de procedure. Of zij op de zitting verschijnen, maakt daarbij op zichzelf niet uit. Als er concrete aanknopingspunten zijn dat iemand geen bescherming meer wil in Nederland of om andere redenen geen actueel en reëel belang meer heeft, is er geen procesbelang meer. De rechter zal dan wel eerst bij de gemachtigde navraag moeten doen naar de relevante feiten en omstandigheden. De asielzoeker of de gemachtigde hoeven niet uit eigen beweging informatie te verstrekken over de aard of frequentie van hun contact. Maar als de gemachtigde de door de rechter gevraagde informatie niet binnen een daartoe gestelde redelijke termijn verstrekt, mag de rechter ervan uitgaan dat er geen procesbelang meer is.

Uitspraak van 17 juli 2024**ECLI:NL:RVS:2024:2927**

(Gewapend conflict, willekeurig geweld, individuele situatie)

Samenvatting

Deze zaak gaat over een echtpaar met zes kinderen uit Libië. Het echtpaar vindt dat het een verhoogd risico loopt om slachtoffer te worden van willekeurig geweld in Libië, omdat de echtgenoot beveiligd is geweest van hooggeplaatste politici. Ook vindt het echtpaar dat het eerder slachtoffer wordt van willekeurig geweld, omdat het minderjarige kinderen heeft. Op 9 november 2023 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat, ook als sprake is van een land dat wordt geteisterd door willekeurig geweld in een gewapend conflict, de individuele situatie van een asielzoeker moet worden betrokken bij de beoordeling van de asielaanvraag. Die situatie kan de kans om slachtoffer te worden van willekeurig geweld namelijk verhogen. Hoe meer de individuele situatie het risico op willekeurig geweld verhoogt, hoe minder de mate van willekeurig geweld hoeft te zijn om asiel te krijgen. Alleen in de meest uitzonderlijke situatie van willekeurig geweld door een gewapend conflict in een land, waarin iedereen alleen al door daar te zijn een reëel risico loopt op ernstige schade, hoeft de individuele situatie niet bij de beoordeling te worden betrokken. De Afdeling oordeelt in deze uitspraak in lijn met het arrest van het Hof. Zij concludeert dat de veiligheidssituatie in Libië, en in Tripoli in het bijzonder, ertoe leidt dat de minister van Asiel en Migratie naar de individuele situatie van het gezin had moeten kijken. Er is in Libië namelijk sprake van willekeurig geweld door een gewapend conflict, maar niet zo erg dat iedereen gevaar loopt alleen al door daar te zijn. Omdat de minister tijdens de procedure alsnog voldoende heeft uitgelegd waarom de individuele situatie van dit gezin onvoldoende is om asiel te verlenen, hoeft zij geen nieuwe besluiten op de asielaanvragen te nemen.

Uitspraken van 14 augustus 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3175](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:3291](#)

(Teruggekeerde Syriërs)

Samenvatting

Deze uitspraken gaan over Syriërs die na een verblijf in Nederland of een ander land dat voor hen veilig is, tijdelijk teruggaan naar Syrië voor bijvoorbeeld familiebezoek. Als zij vervolgens naar Nederland komen en een asielaanvraag indienen, wijst de minister hun aanvraag af, als zij tijdens hun verblijf in Syrië geen problemen met de Syrische overheid hebben gehad. De Afdeling oordeelt dat het beleid van de minister op dit punt niet afwijkt van de gebruikelijke bewijslastverdeling en de manier waarop hij anders beoordeelt of sprake is van een reëel risico op ernstige schade op grond waarvan iemand asiel moet krijgen. Het beleid houdt in dat de minister, door de onduidelijke veiligheidssituatie in Syrië en de willekeurige opstelling van de Syrische autoriteiten, als uitgangspunt neemt dat Syriërs een reëel risico lopen op ernstige schade. Zij krijgen als het ware 'het voordeel van de twijfel'. Maar als iemand probleemloos naar Syrië is teruggegaan, geldt dat uitgangspunt niet meer. In dat geval wordt het asiolverzoek op de gebruikelijke manier beoordeeld. De minister moet dan aan de hand van de individuele situatie van een Syriër, bezien tegen de achtergrond van de algemene veiligheidssituatie in Syrië, beoordelen of diegene een reëel risico loopt op ernstige schade. Niet elke terugkeer naar Syrië betekent dat er geen risico meer is. Dat hangt af van de omstandigheden van het geval.

Uitspraak van 9 oktober 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3992](#)

(Registratie leeftijd asielzoekers in andere EU-lidstaten, interstatelijk vertrouwensbeginsel)

Samenvatting

Een Malinese asielzoeker zegt minderjarig te zijn, maar de minister betwijfelt of dat zo is. Daarom doet zij nader onderzoek. Daaruit blijkt dat de asielzoeker in België, Italië en Zwitserland is geregistreerd als meerderjarige. Mede op basis daarvan registreert de minister hem ook als meerderjarige. Dat doet zij op basis van het interstatelijk vertrouwensbeginsel: zij gaat ervan uit dat de registraties in andere EU-lidstaten juist en zorgvuldig zijn. Eerder oordeelde de Afdeling dat de minister bij leeftijdsregistraties inderdaad van dit vertrouwensbeginsel mag uitgaan, maar nu komt zij daarvan terug. Het interstatelijk vertrouwensbeginsel speelt namelijk geen rol bij de registratie van geboortedata, omdat het Unierecht niet specifiek regelt op welke wijze een leeftijdsbeoordeling moet plaatsvinden en welke waarde een leeftijdsregistratie uit een andere EU-lidstaat heeft bij de leeftijdsbeoordeling in een asielprocedure. De minister zal de leeftijd daarom moeten beoordelen op grond van het Nederlandse bewijsrecht. De uitspraak betekent dat de minister haar beleid moet aanpassen. Maar haar werkwijze hoeft zij nauwelijks aan te passen. Zij mag leeftijdsregistraties in andere EU-lidstaten namelijk blijven betrekken bij haar onderzoek naar de leeftijd van een asielzoeker. Wel zal zij vaker het voordeel van de twijfel moeten geven. Uit Europees en internationaal recht volgt namelijk dat de minister bij twijfel over de leeftijd moet uitgaan van het 'vermoeden van minderjarigheid' om kinderrechten effectief te beschermen. In deze zaak gaat de minister er terecht van uit dat de asielzoeker meerderjarig is, ondanks dat zij niet zonder meer van de leeftijdsregistratie in de andere lidstaten mocht uitgaan.

Uitspraken van 20 november 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4647](#), [ECLI:NL:RVS:2024:4648](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:4649](#)

(Terugkeer naar Afghanistan na verblijf in het Westen)

Samenvatting

In augustus 2021 hebben de Taliban de macht in Afghanistan overgenomen. In drie zaken bij de Afdeling hebben Afghanen aangevoerd dat zij door hun verblijf in het Westen een reëel risico lopen op een onmenselijke behandeling bij terugkeer naar Afghanistan en dat zij daarom niet terug kunnen. Over de situatie van Afghanen die na de machtsovername van de Taliban vanuit het Westen naar Afghanistan zijn teruggekeerd, is weinig informatie beschikbaar. De informatie die er wel is, laat een diffuus beeld zien. Enerzijds zien de Taliban terugkerende Afghanen uit het Westen als verraders. Dat komt, omdat zij vinden dat Afghanen die in een westers land hebben verbleven, de westerse normen en waarden hebben overgenomen en de islamitische normen niet hebben nageleefd. Anderzijds lijken de Taliban coulant te zijn voor terugkerende Afghanen. Verschillende bronnen melden namelijk dat er geen directe relatie is tussen problemen bij terugkeer naar Afghanistan en verblijf in het Westen. De Afdeling oordeelt dat uit de beschikbare informatie niet blijkt dat alle Afghanen die in het Westen hebben verbleven, alleen al daarom een reëel risico lopen op een onmenselijke behandeling bij terugkeer naar Afghanistan en dus asiel zouden moeten krijgen. Maar verblijf in het Westen kan wel betekenis hebben als een Afghaan door zijn individuele omstandigheden problemen zal krijgen met de Taliban. De minister moet dan niet alleen de individuele omstandigheden, maar ook het verblijf in het Westen betrekken bij de beoordeling van de asielaanvraag, en deze in samenhang bezien.

Boete**Uitspraak van 24 december 2024**

[ECLI:NL:RVS:2024:5293](#)

(Recht op rechtsbijstand bij verhoor, gevolgen schending informatieplicht)

Samenvatting

Tijdens een inspectie en aanvullend administratief onderzoek bij een bedrijf constateren arbeidsinspecteurs van de Inspectie SZW dat daar 36 Oekraïense werknemers hebben gewerkt zonder tewerkstellingsvergunning. Volgens de Inspectie SZW hebben zij deze werkzaamheden via een eenmanszaak verricht. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft de eigenaar van de eenmanszaak daarom een hoge boete opgelegd en een waarschuwing preventieve stillegging gegeven. In hoger beroep buigt de Afdeling zich onder meer over de vraag of de arbeidsinspecteurs de eigenaar voorafgaand aan zijn verhoor hadden moeten wijzen op de mogelijkheid van bijstand door een advocaat. Zij stelt vast dat de in deze zaak opgelegde boete een tegen de eigenaar ingestelde vervolging is: een 'criminal charge' in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). In navolging van het arrest van de Hoge Raad van 6 september 2024, ECLI:NL:HR:2024:1135, oordeelt de Afdeling vervolgens dat de eigenaar recht heeft op bijstand door een advocaat. Voor het moment waarop hij op dat recht moet worden gewezen, sluit zij aan bij het moment waarop de cautie moet worden gegeven. Dat betekent dat de eigenaar voorafgaand aan het verhoor over zijn recht op rechtsbijstand had moeten worden geïnformeerd. Dat is ten onrechte niet gebeurd. Toch oordeelt de Afdeling dat de procedure in het geheel eerlijk is verlopen. Zij ziet daarom geen aanleiding om de verklaring die de eigenaar tijdens het verhoor heeft afgelegd, uit te sluiten als bewijs.

Dublinverordening

Uitspraak van 4 maart 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:881](#)

(Verantwoordelijkheid overgegaan op Nederland, ingangsdatum asielvergunning)

Samenvatting

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft de asielaanvraag van een man niet in behandeling genomen, omdat Duitsland volgens de Europese Dublinverordening hiervoor verantwoordelijk was. Vervolgens is Nederland alsnog verantwoordelijk geworden, omdat de man niet op tijd is overgedragen aan Duitsland. Nadat de man had geïnformeerd wanneer zijn gehoren zouden beginnen, heeft de staatssecretaris meegedeeld dat hij geen asielprocedure open had staan en binnen twee weken een nieuwe aanvraag kon indienen. Hierop heeft de man hetzelfde formulier met dezelfde gegevens opnieuw ingediend. De staatssecretaris heeft bij de inwilliging de ingangsdatum van de verleende asielvergunning gebaseerd op de ontvangstdatum van het tweede formulier. De Afdeling oordeelt dat dit in strijd is met het systeem van de Dublinverordening en Procedurerichtlijn. De staatssecretaris mag niet eisen dat iemand een nieuwe asielaanvraag indient, nadat Nederland verantwoordelijk is geworden voor een al ingediende aanvraag waarover nog geen definitief besluit is genomen.

Uitspraak van 13 maart 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:896](#)

(Opvang in België, interstatelijk vertrouwensbeginsel)

Samenvatting

De staatssecretaris heeft de asielaanvraag van een Angolese man niet in behandeling genomen. Volgens hem is België op grond van de Dublinverordening verantwoordelijk voor de behandeling ervan. Daarom wil de staatssecretaris de man overdragen aan België. De man is het daar niet mee eens, omdat de situatie in België in strijd zou zijn met de mensenrechten. De staatssecretaris mag er op voorhand van uitgaan dat alle EU-lidstaten op een effectieve en gelijkwaardige manier bescherming bieden aan de grondrechten in het EUHandvest, het Vluchtelingenverdrag en het EVRM. Dat wordt het interstatelijk vertrouwensbeginsel genoemd. Als blijkt dat in de praktijk toch een risico bestaat op schending van grondrechten, kan hierop een uitzondering worden gemaakt. De Belgische autoriteiten kunnen niet garanderen dat elke asielzoeker een plaats krijgt in de reguliere opvang. Daarom kiezen zij ervoor om voorrang te geven aan vrouwen, kinderen en kwetsbare mensen. Niet-kwetsbare alleenstaande mannen komen op een wachtlijst, die tijdelijk 'bevroren' is. In de praktijk krijgen alleenstaande mannen dus slechts zelden een plek in de reguliere opvang. Dat betekent volgens de Afdeling nog niet dat de staatssecretaris voor België niet meer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag uitgaan. De mannen op de wachtlijst kunnen namelijk nog wel gebruikmaken van de nood- en daklozenopvang en van medische en juridische voorzieningen. De staatssecretaris mag daarom nog altijd asielzoekers overdragen aan België.

Uitspraak van 1 mei 2024**ECLI:NL:RVS:2024:1806**

(Litouwen, interstatelijk vertrouwensbeginsel, pushbacks, opvang, detentie en toegang tot de rechter)

Samenvatting

De asielaanvraag van een Jemenitische man is niet in behandeling genomen, omdat volgens de staatssecretaris Litouwen daarvoor verantwoordelijk is. Volgens de rechtbank mocht de staatssecretaris daarbij uitgaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. Na eigen onderzoek is de Afdeling het daarmee eens. Volgens haar zijn er geen aanwijzingen dat Dublinclaimanten of asielzoekers die zich op afstand van de Litouwse grens bevinden, met zogenoemde pushbacks te maken krijgen. Bij een pushback wordt een asielzoeker vanuit een EU-lidstaat doorgestuurd naar een ander land, zonder dat hij in die EU-lidstaat asiel heeft kunnen aanvragen. Ook heeft de man niet aannemelijk gemaakt dat hij in Litouwen onrechtmatig gedetineerd zal worden. Hoewel uit rapporten blijkt dat de detentieomstandigheden daar enige tijd erbarmelijk waren, blijkt uit recentere stukken dat de opvang- en detentieomstandigheden daar zijn verbeterd. Daarnaast kan uit de door de man overgelegde informatie niet worden afgeleid dat de Litouwse autoriteiten in individuele gevallen geen toereikende bescherming willen of kunnen bieden aan lhbt'i'ers. Er is ook niet gebleken dat hij geen toegang heeft tot een daadwerkelijk rechtsmiddel. De Afdeling concludeert dat er geen concrete aanwijzingen zijn voor het oordeel dat Litouwen asielaanvragen van Dublinclaimanten niet op zorgvuldige wijze onderzoekt en beoordeelt en daarbij niet de waarborgen uit de Procedure-, Opvang- of Kwalificatierichtlijn in acht neemt. Niet is gebleken dat de man bij overdracht een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 4 van het EU-Handvest en artikel 3 van het EVRM.

Uitspraak van 12 juni 2024**ECLI:NL:RVS:2024:2359**

(Indirect refoulement, verschillen in asielbeleid tussen EU-lidstaten)

Samenvatting

De Dublinprocedure gaat over de vraag welke EU-lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielaanvraag. Een verschil in asielbeleid tussen lidstaten kan tot gevolg hebben dat iemand in de ene lidstaat wel een asielvergunning krijgt en in de andere niet. In deze zaak gaat het over de vraag of de staatssecretaris een asielzoeker mag overdragen aan een andere lidstaat, als die asielzoeker vreest dat hij door die lidstaat uitgezet wordt naar een land waar hij gevaar loopt. Als die vrees terecht is, is sprake van 'indirect refoulement'. Op 30 november 2023 oordeelde het Hof van Justitie dat er binnen de Dublinprocedure geen ruimte is voor een toets op indirect refoulement als gevolg van asielbeleid dat geldt in de lidstaat waaraan iemand wordt overgedragen. Ook oordeelde het Hof dat meningsverschillen tussen lidstaten over asielbeleid niet relevant zijn voor de vraag welke lidstaat verantwoordelijk is voor de inhoudelijke behandeling van een asielaanvraag. Daarom komt de Afdeling in deze uitspraak terug van een eerdere uitspraak waarin zij juist oordeelde dat de bestuursrechter wel verplicht is om te onderzoeken of iemand een risico loopt op indirect refoulement. Een asielzoeker kan in Nederland geen beroep meer doen op indirect refoulement in een Dublinprocedure. Als hij vreest voor refoulement, moet hij dat aanvoeren in de lidstaat die zijn asielaanvraag in behandeling neemt, of in Nederland aantonen dat de asielprocedure daar niet goed functioneert.

Uitspraken van 4 september 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:3455](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:3456](#)**

(Polen, interstatelijk vertrouwensbeginsel, systeemfouten, pushbacks, rechterlijke macht)

Samenvatting

De minister van Asiel en Migratie heeft de asielaanvragen van twee Syriërs niet in behandeling genomen, omdat Polen daarvoor verantwoordelijk is op grond van de Dublinverordening. Daarom wil zij de mannen overdragen aan Polen. De mannen zijn het daar niet mee eens, omdat de situatie daar volgens hen in strijd is met het EVRM. Ook vinden zij dat Poolse rechters in asielzaken niet onafhankelijk zijn. In de ene uitspraak oordeelt de Afdeling dat de minister goed heeft gemotiveerd waarom zij bij de toepassing van de Dublinverordening voor Polen uitgaat van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. De Syrische man heeft niet aannemelijk gemaakt dat hij een reëel risico loopt als hij naar Polen terug moet, omdat daar geen structurele tekortkomingen in de asielprocedure en opvangvoorzieningen zijn. Ook blijkt uit de beschikbare informatie niet dat asielzoekers die in het kader van de Dublinverordening worden overgedragen, het risico lopen om slachtoffer te worden van pushbacks. In de andere uitspraak schetst de Afdeling het kader voor de beoordeling van het vereiste van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechterlijke macht. Zij oordeelt dat niet aannemelijk is dat de rechterlijke macht in Polen in asielzaken niet onafhankelijk is. Verder is niet gebleken dat asielzoekers geen rechtsmiddelen kunnen aanwenden in Polen. De minister mag op basis van het interstatelijk vertrouwensbeginsel ervan uitgaan dat de Poolse autoriteiten de Syriërs niet in strijd met de mensenrechten behandelen. Zij mag dan ook asielzoekers op grond van de Dublinverordening blijven overdragen aan Polen.

Uitspraak van 9 oktober 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:4037](#)**

(Kroatië, interstatelijk vertrouwensbeginsel, systeemfouten, pushbacks)

Samenvatting

Een Syrische man komt de Europese Unie in Kroatië binnen en vraagt in Nederland asiel aan. De minister neemt zijn aanvraag niet in behandeling en wil hem op grond van de Dublinverordening overdragen aan Kroatië. Maar volgens de Syriër zijn er daar structurele tekortkomingen in de asielprocedure en de opvangvoorzieningen. Ook maakt Kroatië zich volgens hem schuldig aan pushbacks. De Afdeling oordeelt dat de minister asielzoekers aan Kroatië mag blijven overdragen. Dublinclaimanten hebben nog altijd toegang tot de asielprocedure en opvang in Kroatië. Hoewel er periodes zijn geweest van overbezetting in de Kroatische opvangcentra, zijn er geen structurele tekortkomingen. Zelfs in tijden van grote druk op de opvangcentra werd nog altijd voorzien in essentiële levensbehoeften als voeding, sanitaire voorzieningen en basale medische zorg. Uit actuele beschikbare informatie blijkt ook dat Dublinclaimanten geen reëel risico lopen om slachtoffer te worden van pushbacks. Net als de Afdeling in september 2023 oordeelde, zijn de pushbacks niet gericht tegen Dublinclaimanten. De minister mag er op basis van het interstatelijk vertrouwensbeginsel dan ook van uitgaan dat de Kroatische autoriteiten Dublinclaimanten niet in strijd met de mensenrechten behandelen.

Grensdetentie en vreemdelingenbewaring

Uitspraak van 3 april 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1387](#)

(Doorzoeken mobiele telefoon zonder toestemming, ontbreken wettelijke grondslag, terugkoppeling aan wetgever)

Samenvatting

Nadat een Mongoolse vrouw in vreemdelingenbewaring is gesteld, ontgrendelt een ambtenaar van de AVIM haar telefoon zonder haar toestemming. Dat doet hij door de telefoon voor haar gezicht te houden. Hij doorzoekt handmatig de telefoon om foto's van identiteitsdocumenten te vinden en zo informatie te krijgen over haar identiteit. Volgens de vrouw is dat onrechtmatig en een ernstige inbreuk op haar recht op privéleven en op haar recht op bescherming van persoonsgegevens. Volgens de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid geeft artikel 59 van de Vw 2000 hem de bevoegdheid om de telefoon zonder toestemming te onderzoeken. De wetgever heeft bij de totstandkoming van deze bepaling namelijk duidelijk gemaakt dat onder 'zaken' die mogen worden doorzocht, ook mobiele telefoons moeten worden verstaan. De Afdeling wijst erop dat in mobiele telefoons tegenwoordig veel meer persoonsgegevens staan dan toen deze bepaling in 2012 werd ingevoerd. Het gaat daarbij niet meer alleen om telefoonnummers en berichten van contactpersonen, maar om een vergaande inkijk in iemands privéleven, zoals browsergeschiedenis, locatie- en routegegevens, foto's en video's, financiële gegevens en medische gegevens. Naar het oordeel van de Afdeling volstaat artikel 59 daarom niet als wettelijke grondslag voor het zonder toestemming onderzoeken van telefoons. Artikel 59 biedt onvoldoende bescherming tegen willekeurig optreden, omdat deze bepaling niet voorschrijft in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden een telefoon mag worden onderzocht. Omdat de toepassing van deze bepaling daarmee onvoldoende voorspelbaar is, voldoet de bepaling niet aan de vereisten van duidelijkheid en nauwkeurigheid die de Algemene verordening gegevensbescherming en de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) stellen aan een grondslag voor vergaande gegevensverwerking, aldus de Afdeling. Als de wetgever het mogelijk wil maken dat mobiele telefoons van in bewaring gestelde personen zonder toestemming worden onderzocht, dan zal hij de wettelijke grondslag van artikel 59 nader moeten uitwerken in de Vw 2000 zelf of in regelgeving die daarop is gebaseerd.

Uitspraken van 3 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2709](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:2711](#)

(Misbruik van recht, aanvraag om toetsing aan het EU-recht)

Samenvatting

De Afdeling heeft op 12 november 2021 geoordeeld dat er geen wettelijke grondslag is voor vreemdelingenbewaring na een aanvraag om toetsing aan het EU-recht. Zo'n aanvraag om te beoordelen of iemand een Unierechtelijk verblijfsrecht heeft, levert namelijk een vorm van procedureel rechtmatig verblijf op waardoor diegene niet meer in bewaring mag worden gesteld. In deze uitspraken staat de vraag centraal of het indienen van zo'n aanvraag ook in deze zaken procedureel rechtmatig verblijf oplevert, of dat hier sprake is van misbruik van recht. Er is namelijk recent een toename geweest van aanvragen om toetsing aan het EU-recht, vanuit of vlak voor de vreemdelingenbewaring, zonder dat deze aanvragen onderbouwd zijn. Daarbij is bijvoorbeeld geen verblijfsdoel aangekruist of een referent opgegeven, wordt geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de aanvraag alsnog aan te vullen met stukken en zijn er ook verder geen aanwijzingen dat de aanvragers in aanmerking zouden kunnen komen voor een Unierechtelijk verblijfsrecht. De Afdeling oordeelt dat

onder deze omstandigheden sprake is van misbruik van recht. Daarom leveren de aanvragen geen procedureel rechtmatig verblijf op en is er wel een wettelijke grondslag voor vreemdelingenbewaring. Op 29 mei 2024 oordeelde de Afdeling in een asielzaak dat de staatssecretaris niet goed had gemotiveerd waarom sprake was van misbruik van recht ([ECLI:NL:RVS:2024:2230](#)).

Uitspraak van 24 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2979](#)

(Informatieplicht bij inbewaringstelling, folder)

Samenvatting

Op 15 november 2023 heeft de Afdeling geoordeeld dat bij inbewaringstellingen niet werd voldaan aan de informatieplicht uit artikel 5.3, eerste lid, derde zin, van het Vreemdelingenbesluit 2000 (Vb 2000). De minister van Asiel en Migratie heeft haar werkwijze gewijzigd en verstrekt nu een informatiefolder in een taal die de in bewaring gestelde persoon verstaat of waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat hij die verstaat. De Afdeling oordeelt dat deze werkwijze nog steeds niet voldoet en benadrukt dat het aan de minister is om haar werkwijze in overeenstemming te brengen met de eisen uit het Vb 2000. Als zij dat niet doet, kan de Afdeling daaraan op termijn consequenties verbinden. Niet aanvaardbaar is namelijk dat het structureel niet voldoen aan de informatieplicht steeds kan worden gepasseerd met een belangenafweging, zoals in deze zaak nog gebeurt. De Afdeling acht een termijn van zes maanden, te rekenen vanaf de datum van deze uitspraak, hierbij richtinggevend.

Uitspraak van 30 oktober 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4292](#)

(Richtlijn tijdelijke bescherming, grensdetentie zonder wettelijke basis)

Samenvatting

Twee Oekraïners komen met het vliegtuig naar Nederland. Bij aankomst op Schiphol vragen zij om bescherming op basis van de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming. De minister zet hen vervolgens vast aan de grens. Volgens de Oekraïners mocht de minister dat niet doen. De bevoegdheid om iemand in grensdetentie te plaatsen staat namelijk in de Europese Opvangrichtlijn en die is niet van toepassing als uitvoering wordt gegeven aan de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. De Richtlijn Tijdelijke Bescherming zelf bevat geen basis voor grensdetentie. Daarom oordeelt de Afdeling dat de minister geen personen in grensdetentie mag plaatsen die een beroep doen op de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. De Oekraïners zijn zonder wettelijke basis zes dagen vastgezet aan de grens en hebben recht op schadevergoeding.

Nederlanderschap

Uitspraak van 3 april 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1400](#)

(Naturalisatie, gebonden bevoegdheid, beoordelingsruimte, vertrouwensbeginsel)

Samenvatting

Een Marokkaanse man verzoekt om naturalisatie. De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid wijst dat verzoek af, omdat een ernstig vermoeden bestaat dat de man een gevaar vormt voor de openbare orde. Hij is namelijk veroordeeld tot o.a. twaalf maanden voorwaardelijke ontzegging van de

rijbevoegdheid met een proeftijd van twee jaar wegens rijden onder invloed. De man is het niet eens met de afwijzing en beroept zich op het vertrouwensbeginsel. Voorafgaand aan de afwijzing heeft hij namelijk contact gehad met een IND-medewerker, die voorstelde om de procedure zes maanden aan te houden. Dan zou de proeftijd voorbij zijn en het verzoek kunnen worden ingewilligd. Maar volgens de staatssecretaris kan een beroep op het vertrouwensbeginsel nooit leiden tot verkrijging van het Nederlanderschap. Hij beroept zich op arresten van de Hoge Raad. De Afdeling stelt vast dat deze arresten niet gaan over naturalisatie, maar over het verkrijgen en verliezen van het Nederlanderschap van rechtswege. Het verkrijgen of verliezen volgt daarbij rechtstreeks uit de wet. Dan is er geen ruimte voor toepassing van het vertrouwensbeginsel. Naturalisatie is echter afhankelijk van een besluit van de staatssecretaris. Daarop is het vertrouwensbeginsel wel van toepassing. De Afdeling beantwoordt vervolgens de vraag hoeveel ruimte de staatssecretaris heeft om een belangenafweging in het kader van het vertrouwensbeginsel te maken en een beroep daarop te honoreren. Die ruimte wordt begrensd door de wet. Artikel 9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Rijkswet op het Nederlanderschap regelt namelijk dat de staatssecretaris iemand niet kan naturaliseren als ernstige vermoedens bestaan dat hij een gevaar vormt voor de openbare orde. Maar bij het beantwoorden van de vraag of die ernstige vermoedens in een concreet geval bestaan, kan een gedane toezegging door een bestuursorgaan wel een rol spelen. Daarom had de staatssecretaris moeten beoordelen of de man een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel kan doen.

Uitspraak van 26 juni 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2518](#)

(Dubbele nationaliteit, staatloosheid als gevolg van intrekking Nederlanderschap)

Samenvatting

Deze uitspraak gaat over een man die, volgens de staatssecretaris, bij zijn geboorte de Nederlandse en Turkse nationaliteit heeft gekregen. Volgens de man zelf heeft hij de Turkse nationaliteit verloren of zelfs nooit gehad. De staatssecretaris heeft het Nederlanderschap van de man ingetrokken, omdat hij is veroordeeld tot een gevangenisstraf wegens het voorbereiden van een terroristisch misdrijf. Maar intrekken van het Nederlanderschap mag niet als iemand daardoor staatloos wordt. De Afdeling stelt vast dat uit de Wet op de Turkse nationaliteit volgt dat de Turkse nationaliteit van rechtswege wordt verkregen door afstamming van één Turkse ouder. Beide ouders van de man hadden de Turkse nationaliteit. Het uitgangspunt is daarom dat hij die bij zijn geboorte ook heeft gekregen. De man moet zelf aannemelijk maken dat hij die nationaliteit later heeft verloren of nooit heeft gehad. Dat heeft hij gedaan, met onder meer een verklaring van het Turkse consulaat waarin staat dat hij niet de Turkse nationaliteit heeft. De staatssecretaris plaatst weliswaar vraagtekens bij deze verklaring, maar dat laat volgens de Afdeling onverlet dat uit de verklaring blijkt dat de man niet als Turks onderdaan wordt beschouwd. De staatssecretaris heeft bovendien geen bewijs overgelegd waaruit volgt dat de verklaring van het consulaat onjuist is. Daarom gaat de Afdeling ervan uit dat de intrekking de man staatloos maakt. De staatssecretaris mocht zijn Nederlanderschap dus niet intrekken.

Opvang en verstrekkingen

Uitspraak van 15 mei 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2011](#)

(Leeftijdsregistratie, opvang voor meer- of minderjarigen, bevoegdheid COA, rechtsmiddel)

Een Eritrese jongen verklaart bij zijn asielaanvraag in 2022 dat hij in 2006 is geboren. Het COA plaatst hem in een opvang voor minderjarigen. De staatssecretaris komt er na eigen onderzoek achter dat de jongen in Italië geregistreerd is als meerderjarige. Op basis van die gegevens past hij de registratie van de geboortedatum aan. De jongen maakt daartegen bezwaar, maar de staatssecretaris handhaaft de aanpassing en deelt mee dat hij het bezwaar verder meeneemt bij de behandeling van de asielaanvraag. Het COA plaatst de jongen vervolgens over naar een opvang voor meerderjarigen. Ook daartegen maakt hij bezwaar. Het COA verklaart dat bezwaar niet-ontvankelijk, omdat de overplaatsing geen besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb zou zijn en ook geen feitelijke handeling als bedoeld in artikel 72, derde lid, van de Vw 2000. Bovendien wijst het COA erop dat het de leeftijdsregistratie van de staatssecretaris volgt en geen bevoegdheid heeft om daarmee anders om te gaan. Uiteindelijk krijgt de jongen een asielvergunning, waarbij de staatssecretaris er alsnog van uitgaat dat hij in 2006 is geboren.

In hoger beroep zijn partijen het erover eens dat het COA geen schriftelijke mededeling heeft gedaan van de overplaatsing en dat die alleen een feitelijke handeling is. Zij verschillen van mening over de vraag of hier tegen een rechtsmiddel openstaat. De Afdeling oordeelt dat de overplaatsing niet valt onder artikel 5, tweede lid, van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers en niet op basis van die bepaling een met een besluit gelijk te stellen handeling is. Wel merkt zij de overplaatsing aan als een feitelijke handeling in de zin van artikel 72, derde lid, van de Vw 2000. De Afdeling oordeelt verder dat het COA in beginsel mag uitgaan van de leeftijdsbepaling door de staatssecretaris, tenzij een asielzoeker concrete aanknopingspunten naar voren brengt voor twijfel over zijn leeftijd. Dan moet het COA navraag doen bij de staatssecretaris en, in samenspraak met de staatssecretaris, zelf een standpunt vormen over de opvangbehoeften van de asielzoeker. Het COA heeft een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat het een minderjarige in een opvang voor meerderjarigen plaatst.

Uitspraak van 15 mei 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2014](#)

(Huiselijk geweld, recht op verstrekkingen, rechtmatig verblijf, schriftelijke verklaring)

Een Marokkaanse vrouw stelt slachtoffer van huiselijk en seksueel geweld te zijn en vraagt een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd aan, onder de beperking 'tijdelijke humanitaire gronden'. De staatssecretaris wijst die aanvraag op 30 september 2022 af. Ook vraagt de vrouw om afgifte van een document als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Vw 2000, waaruit rechtmatig verblijf als gemeenschapsonderdaan blijkt. Die aanvraag wiligt de staatssecretaris op 28 maart 2023 in. Het COA wijst aanvragen van de vrouw om verstrekkingen voor de maanden oktober 2022 tot en met januari 2023 af, omdat de staatssecretaris heeft gemeld dat zij na 30 september 2022 geen rechtmatig verblijf meer heeft gehad. Volgens het COA heeft zij daarom vanaf oktober 2022 geen recht meer op verstrekkingen krachtens artikel 2, eerste lid, aanhef en onder f, van de Regeling verstrekkingen bepaalde categorieën vreemdelingen. De rechtbank oordeelt dat het COA dit standpunt niet goed heeft gemotiveerd. De Afdeling is het daar niet mee eens. Het COA hoeft niet zelfstandig te beoordelen of iemand rechtmatig verblijf heeft, maar mag afgaan op de schriftelijke verklaring daarover van de staatssecretaris. In dit geval heeft de staatssecretaris bij herhaling gemeld dat de

vrouw geen rechtmatig verblijf had. Alleen al daarom komt zij niet in aanmerking voor verstrekkingen. Zij had de staatssecretaris wel kunnen verzoeken om een voor haar positieve verklaring af te geven. Tegen de reactie op zo'n verzoek staan rechtsmiddelen open.

Uitspraken van 11 september 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3564](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:3565](#)

(Plaatsing in HTL en ROV-kamer, vrijheidsbeperking en -ontneming)

Samenvatting

Een Somalische en een Iraakse man veroorzaken ernstige overlast in een azc. De overlast bestaat uit vernieling, agressief gedrag en fysiek geweld tegen andere asielzoekers en COA-medewerkers. Daarom plaatst het COA beide mannen over naar een handhaving- en toezichtlocatie (HTL). In het geval van de Iraakse man vindt op de HTL weer een geweldsincident plaats. Daarom verplaatst het COA hem binnen de HTL naar een zogenoemde ROV-kamer, waar hij twee weken moet verblijven. ROV staat voor 'Regeling onthouding verstrekkingen'. Verblijf in de ROV-kamer houdt in dat een asielzoeker verder in zijn vrijheid wordt beperkt. Zo zit hij alleen op de kamer, mag hij niet in andere ruimtes komen en mag hij niet deelnemen aan het dagprogramma. Beide mannen vinden dat bij een overplaatsing naar een HTL sprake is van vrijheidsontneming, en niet van vrijheidsbeperking. Het verschil is relevant, omdat niemands vrijheid zomaar mag worden ontnomen. Daarom gelden voor vrijheidsontnemende maatregelen aanvullende waarborgen. De Afdeling oordeelt dat geen sprake is van vrijheidsontneming bij overplaatsing naar een HTL. Asielzoekers kunnen namelijk de HTL vrijwillig verlaten. Dat is niet strafbaar en heeft geen gevolgen voor de opvang in de toekomst of voor de behandeling van de asielaanvraag. Daarnaast is van belang dat de maximale verblijfsduur op de HTL dertien weken is. Een asielzoeker heeft zelf invloed op zijn verblijfsduur en hij kan toewerken naar eerder vertrek. Het COA evalueert elke week het gedrag van de asielzoekers op de HTL. Ook voor verblijf in een ROV-kamer geldt dat dit geen vrijheidsontneming is. De ROV-kamer kan vrijwillig worden verlaten, de duur van het verblijf daar is beperkt, er is enige mate van bewegingsvrijheid en contact met anderen is mogelijk. De uitspraken van de Afdeling betekenen dat het COA de Somalische man mocht overplaatsen naar de HTL en de Iraakse man mocht overplaatsen naar de ROV-kamer, zonder aanvullende waarborgen om hun rechten te beschermen.

Regulier

Uitspraak van 27 maart 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1188](#)

(Gezinshereniging, beoordelingskader)

Samenvatting

Deze zaak gaat over een Syrische vrouw die herenigd wil worden met haar meerderjarige Nederlandse zonen. De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid verleent haar geen visum waarmee zij naar Nederland kan komen en een verblijfsvergunning kan krijgen. Volgens hem bestaat tussen de vrouw en haar zonen geen familieleven in de zin van artikel 8 van het EVRM. Uit rechtspraak van het EHRM volgt namelijk dat tussen meerderjarige familieleden pas familieleven bestaat, als tussen hen 'bijkomende elementen van afhankelijkheid' bestaan. De Afdeling oordeelt dat de staatssecretaris bij de beoordeling of sprake is van zulke elementen, alle relevante individuele omstandigheden moet betrekken, zoals de financiële en materiële afhankelijkheid, de gezondheid van de betrokkenen en hun banden met het land van herkomst. Als de staatssecretaris na een volledige beoordeling tot de

conclusie komt dat geen 'bijkomende elementen van afhankelijkheid' bestaan tussen de familieleden, hoeft hij geen belangenafweging meer te maken. Hij hoeft dan dus niet meer te beoordelen of het belang van Nederland bij een beperkt toelatingsbeleid zwaarder weegt dan het belang van de familieleden om herenigd te worden. De staatssecretaris moet in deze zaak opnieuw beoordelen of de moeder en haar zonen in Nederland kunnen worden herenigd.

Uitspraak van 29 mei 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2145](#)

(Jongvolwassenenbeleid in reguliere zaken)

Samenvatting

Deze uitspraak gaat over de toepassing van het jongvolwassenenbeleid, neergelegd in paragraaf B7/3.8.1 van de Vreemdelingencirculaire (Vc 2000). Dit beleid geldt in reguliere zaken en nareiszaken. In deze uitspraak gaat de Afdeling in op de toepassing van het beleid in reguliere zaken. Daarin willen de betrokkenen gezinshereniging op grond van artikel 8 van het EVRM, artikel 14 van de Vw 2000 en artikel 3.13, tweede lid, van het Vb 2000. Bij inwilliging van de aanvraag krijgen zij een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd voor verblijf als familie- of gezinslid of een mvv met het oog op die verblijfsvergunning.

De Afdeling acht het jongvolwassenenbeleid, zoals uitgelegd door de staatssecretaris, niet in strijd met enige rechtsregel en niet onredelijk. De staatssecretaris beoordeelt eerst of hij een aanvraag voor gezinshereniging van een meerderjarig kind en zijn ouder(s) inhoudelijk kan behandelen. Dat doet hij aan de hand van de 'formele vereisten' (stap 1). Vervolgens beoordeelt hij of familie- of gezinsleven bestaat als bedoeld in artikel 8 van het EVRM, zonder dat hij daarvoor 'bijkomende elementen van afhankelijkheid' vereist (stap 2). Hij maakt die beoordeling aan de hand van het jongvolwassenenbeleid, waarin vier cumulatieve vereisten worden gesteld. Volgens de Afdeling mag de staatssecretaris daarbij de omstandigheid dat een meerderjarig kind niet voorziet in zijn eigen onderhoud als vereiste toepassen. Bij de beoordeling of een meerderjarig kind aan de vereisten voldoet en bij de beoordeling van contra-indicaties die erop wijzen dat een meerderjarig kind geen familie- of gezinsleven meer heeft met zijn ouder(s), moet de staatssecretaris ingaan op de daarvoor relevante individuele omstandigheden. Als een meerderjarig kind niet voldoet aan het jongvolwassenenbeleid, beoordeelt de staatssecretaris of tussen het kind en zijn ouder(s) of overige gezinsleden familie- of gezinsleven bestaat op basis van 'bijkomende elementen van afhankelijkheid' (stap 3). Als de staatssecretaris zich op het standpunt stelt dat tussen betrokkenen familie- of gezinsleven bestaat, maakt hij een belangenafweging tussen het belang van betrokkenen bij familie- of gezinsleven in Nederland en het belang van Nederland bij een beperkt toelatingsbeleid (stap 4). De staatssecretaris willicht de aanvraag in als die belangenafweging in het voordeel van betrokkenen uitvalt. Als hij zich op het standpunt stelt dat tussen betrokkenen geen familie- of gezinsleven bestaat op grond van het jongvolwassenenbeleid én ook niet op grond van 'bijkomende elementen van afhankelijkheid', dan hoeft hij geen belangenafweging te maken en wijst hij de aanvraag af. Als de staatssecretaris een individuele beoordeling heeft gemaakt om vast te stellen of familie- of gezinsleven bestaat tussen een meerderjarig kind en zijn ouder(s) als bedoeld in artikel 8 van het EVRM, dan is die beoordeling in overeenstemming met de beoordeling die artikel 17 van de Gezinsherenigingsrichtlijn voorschrijft.

Op dezelfde dag doet de Afdeling ook twee uitspraken over de toepassing van het jongvolwassenenbeleid in nareiszaken ([ECLI:NL:RVS:2024:2146](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:2147](#)). In nareiszaken beroept een meerderjarig kind zich op het jongvolwassenenbeleid als het op grond van artikel 29, tweede lid,

aanhef en onder b, van de Vw 2000 met zijn ouder(s) in Nederland herenigd wil worden. Bij inwilliging van zo'n aanvraag wordt een afgeleide verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd of een mvv met het oog op die verblijfsvergunning verleend.

Uitspraak van 4 september 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3563](#)

(Intrekking verblijfsvergunning regulier, onvoorwaardelijke PIJ-maatregel, terugkoppeling aan wetgever)

Samenvatting

Een jonge Marokkaanse man is herhaaldelijk veroordeeld voor het plegen van strafbare feiten. De minister van Asiel en Migratie beschouwt hem als een gevaar voor de openbare orde en trekt zijn verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd in. Hij moet Nederland onmiddellijk verlaten en krijgt een inreisverbod voor de duur van tien jaar. De Afdeling buigt zich over de vraag of de minister er voldoende rekening mee heeft gehouden dat de jeugdstrafrechter de man in 2018 een onvoorwaardelijke PIJ-maatregel heeft opgelegd. Een PIJ-maatregel (Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen) wordt ook wel 'jeugd-tbs' genoemd. Op 17 april 2023 heeft de Afdeling een uitspraak gedaan over de besluitvorming van de minister als de strafrechter een tbs-maatregel heeft opgelegd. Deze uitspraak is ook van toepassing als een onvoorwaardelijke PIJ-maatregel is opgelegd. Dit betekent dat de minister bij de intrekking van de verblijfsvergunning de redelijkerwijs voorzienbare gevolgen van de PIJ-maatregel moet betrekken. De Afdeling stelt vast dat uit het Reglement justitiële jeugdinrichtingen volgt dat het voor iemand zonder rechtmatig verblijf niet mogelijk is om in Nederland het behandeltraject binnen de onvoorwaardelijke PIJ-maatregel af te ronden. Uit de Verlofregeling tbs volgt dat zo iemand is uitgesloten van onbegeleid en transmuraal resocialisatieverlof. Dit betekent dat het behandeltraject tot stilstand komt als de minister het rechtmatig verblijf beëindigt. Als repatriëring door overdracht van de tenuitvoerlegging van de maatregel in zo'n geval ook onmogelijk is, dreigt de PIJ-maatregel langer te duren dan nodig, als redelijkerwijs voorzienbaar gevolg van het besluit van de minister. Het is aan de wetgever om desgewenst het Reglement en de Verlofregeling tbs aan te passen, zodat ook iemand zonder rechtmatig verblijf in aanmerking kan komen voor een verloftraject waarmee hij de maatregel kan afronden.

Terugkeerbesluit en inreisverbod

Uitspraak van 8 mei 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1970](#)

(Genoemde nationaliteit en herkomst ongeloofwaardig, land van terugkeer)

Samenvatting

Deze uitspraak gaat over een man die in Nederland om asiel heeft gevraagd. Hij stelt dat hij Amerikaan is en als 2-jarige naar Nigeria is gegaan, waar hij verbleef tot aan zijn vertrek naar Europa. De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid gelooft niet dat de man is wie hij zegt te zijn en ook niet dat hij Amerikaan is. Daarom wijst hij de asielaanvraag af en neemt hij een terugkeerbesluit, waarin hij de man opdraagt om de EU onmiddellijk te verlaten. Daarbij noemt hij niet het land waar de man heen moet. De Afdeling oordeelt echter dat de staatssecretaris dat altijd moet doen als hij een terugkeerbesluit neemt. Uit rechtspraak van het Hof van Justitie volgt dat daarop geen uitzondering mag worden gemaakt. De reden hiervoor is dat iemand zich in een juridische procedure tegen een terugkeerbesluit beter kan verdedigen als hij weet naar welk land hij moet terugkeren. Iemand kan

dan specifieke argumenten aanvoeren tegen dat land en uitleggen waarom hij daar niet veilig zou zijn. Volgens de Afdeling mag de staatssecretaris ook een land noemen waar iemand vandaan zegt te komen of waarvan hij de nationaliteit zegt te hebben, als de staatssecretaris dit zelf niet gelooft. Bijvoorbeeld omdat de betrokkene met zijn verklaringen en documenten verwarring heeft gezaaid en zelf onvoldoende meewerkt aan het vaststellen van zijn land van herkomst. De staatssecretaris hoeft dan geen nader onderzoek te doen naar eventuele gevaren die iemand loopt in het genoemde land. Als later in de terugkeerprocedure duidelijker wordt waar iemand heen moet en blijkt dat hij daar niet veilig is, dan kan alsnog asiel worden verleend of het land van terugkeer worden gewijzigd. De staatssecretaris moet dan een nieuw terugkeerbesluit nemen en een ander land noemen.

Uitspraak van 2 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2670](#)

(Vertrek naar derde land vóór uitreiking terugkeerbesluit)

Een Marokkaanse man met een Nederlandse verblijfsvergunning vertrekt naar Turkije om zich in Syrië aan te sluiten bij Islamitische Staat (IS). Het lukt hem niet om de Syrische grens over te steken en hij keert terug naar Nederland. Eind 2017 wordt hij in België veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf jaar en een geldboete wegens deelname aan activiteiten van IS. Op 11 maart 2020 trekt de staatssecretaris zijn verblijfsvergunning in. Ook draagt hij de man met een terugkeerbesluit op om de EU onmiddellijk te verlaten en vaardigt hij een inreisverbod voor de duur van twintig jaar tegen hem uit. Een dag eerder vordert de staatssecretaris de man, via de AVIM, om op 12 maart 2020 het besluit persoonlijk in ontvangst te komen nemen. Uit de Awb volgt namelijk dat een besluit pas in werking treedt als het is bekendgemaakt en dat deze bekendmaking in beginsel plaatsvindt door toezending of uitreiking van het besluit. Maar de man komt niet opdagen en blijkt onaangekondigd naar Marokko te zijn vertrokken, omdat hij wilde voorkomen dat hij in Nederland werd opgepakt. De staatssecretaris stuurt het besluit daarom op 16 maart 2020 naar de advocaat van de man en publiceert het in de Staatscourant.

Om een terugkeerbesluit te mogen nemen moet degene over wie het besluit gaat, volgens de Europese Terugkeerrichtlijn op het grondgebied van een van de lidstaten aanwezig zijn. Omdat de man niet meer in Nederland verbleef toen het terugkeerbesluit werd bekendgemaakt en in werking trad, oordeelt de rechtbank dat het terugkeerbesluit niet rechtmatig is. De Afdeling oordeelt daar anders over. Voor haar weegt zwaar dat de man er doelbewust voor heeft gezorgd dat de staatssecretaris het besluit niet aan hem kon uitreiken. Ook betreft zij bij haar oordeel dat de man zich in Nederland nooit heeft uitgeschreven uit de basisregistratie personen. In dit geval is daarom niet het moment waarop het besluit werd uitgereikt, bepalend, maar het moment waarop het besluit werd genomen. Op dat moment verbleef de man nog in Nederland. Verder oordeelt de Afdeling, anders dan de rechtbank, dat de staatssecretaris deugdelijk heeft gemotiveerd waarom de man een actueel gevaar voor de nationale veiligheid is. Daarom is ook het inreisverbod rechtmatig.

Algemene kamer

APV

Uitspraak van 9 oktober 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4083](#)

(Gevaarlijke hond in laten slapen als verkoop niet mogelijk is)

Samenvatting

De toepassing van artikel 5:30, vijfde lid, van de Awb op dieren wordt in het geval van honden beperkt door artikel 2.10 van de Wet dieren, in samenhang gelezen met artikel 1.9 van het Besluit houders van dieren. Op grond van die bepalingen is het verboden om honden te doden. Een uitzondering op dat verbod is het in artikel 1.10, aanhef en onder e, van het Besluit houders van dieren genoemde geval, waarin een dier niet te corrigeren gevaarlijke gedragskenmerken vertoont. Dat betekent dat, nu de burgemeester bevoegd was om de hond in beslag te nemen, hij op grond van artikel 5:30 van de Awb ook bevoegd is te besluiten om de hond te laten inslapen wanneer deze hond niet te corrigeren gevaarlijk gedrag vertoont.

Boete

Uitspraak van 21 augustus 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3416](#)

(Boeteregime van gemeente Amsterdam voor vakantieverhuur onvoldoende gedifferentieerd)

Samenvatting

De Afdeling constateert dat in het boeteregime dat de gemeente Amsterdam hanteert bij overtreding van de voorwaarden voor vakantieverhuur alleen wordt gedifferentieerd naar type overtreding. Er wordt niet bijvoorbeeld ook onderscheid gemaakt tussen woningonttrekking met en zonder een bedrijfsmatig karakter. Ook op andere punten wordt niet gedifferentieerd. Zo kent de Huisvestingsverordening, voor zover het gaat om leefbaarheids-overtredingen, geen differentiatie naar gelang de omvang van de specifiek geconstateerde overtreding, zoals het aantal nachten waarmee het toegestane aantal nachten vakantieverhuur is overschreden of het aantal personen waarmee het toegestane aantal personen is overschreden, en eventueel combinaties van dergelijke omstandigheden. Bij differentiatie kan verder worden gedacht aan het opleggen van hogere boetes in geval van recidive (binnen een bepaalde periode). Anders dan bijvoorbeeld de drie andere grote steden, wordt in Amsterdam voor het merendeel van de verschillende typen overtredingen de voor het eerst begane overtreding even stevig bestraft als een eventuele – binnen een bepaalde periode begane – volgende overtreding. Dat er slechts zeer beperkt wordt gedifferentieerd, plaatst de Afdeling ook tegen het licht van de hoge boetes in Amsterdam. Gevolg is dat burgers die, soms bewust of onbewust of per ongeluk, of slechts een enkele maal of zeer kortdurend, een regel of voorwaarde overtreden, steeds direct geconfronteerd worden met een hoge boete, die hen ondanks de soms hoge opbrengsten van verhuur in ernstige financiële problemen kan brengen, terwijl de ernst en omvang van die overtreding die hoge boete niet steeds rechtvaardigt. De Afdeling onderkent dat het schenden van de voorwaarden of voorschriften van een vakantieverhuurvergunning in relatie tot het toerisme in de stad het opleggen van een boete met een voldoende afschrikwekkende werking rechtvaardigt. Maar het zonder meer opleggen van de hoogste boete aan een particulier,

die niet bedrijfsmatig verhuurt, staat onder deze omstandigheden niet in redelijke verhouding tot dit doel. De Afdeling verklaart de boetetabel bij de Huisvestingsverordening van de gemeente Amsterdam daarom onverbindend. De gemeenteraad zal een boeteregime moeten vaststellen waarin verdergaand wordt gedifferentieerd dan nu het geval is.

Uitspraak van 20 november 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4761](#)

(Ambtshalve beoordeling overschrijding redelijke termijn in boetezaken)

Samenvatting

Anders dan voorheen, toetst de Afdeling in boetezaken steeds ambtshalve of de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 van het EVRM is overschreden.

CBR

Uitspraak van 31 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3116](#)

(Chauffeur met horizontaal gezichtsveld – hemianopsie)

Samenvatting

Einduitspraak na de verwijzingsuitspraak van 16 november 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:3273](#), waarbij de Afdeling het Hof van Justitie in Luxemburg prejudiciële vragen heeft gesteld. De zaak gaat over een appellant die de aandoening ‘homonieme hemianopsie’ heeft. Dat betekent dat hij een beperkt horizontaal gezichtsveld heeft. Appellant heeft op 18-jarige leeftijd zijn rijbewijs gehaald voor het besturen van vrachtwagen en bus (categorie C en CE) en werkt als beroepschauffeur. Na tien jaar heeft hij verlenging van zijn rijbewijs verzocht. Het CBR heeft geweigerd een verklaring van geschiktheid te verlenen omdat het gezichtsveld van appellant minder dan 160 graden is. Die eis van 160 graden staat in punt 6.4 van bijlage III bij Richtlijn 2006/126/EG van het Europees parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende het rijbewijs (Rijbewijsrichtlijn). Appellant heeft vier rapporten van verschillende artsen overgelegd, waaruit blijkt dat zij hem geschikt vinden om een vrachtwagen te besturen. Hij heeft zijn beperkte gezichtsveld volledig gecompenseerd door middel van kijkgedrag en hoofdbewegingen. Bij de Afdeling rees de vraag of appellant niet toch rijgeschikt moet worden geacht. De uitleg van het Hof naar aanleiding van de prejudiciële vragen die door de Afdeling zijn gesteld, gaat uit van een strikte interpretatie van de minimumnorm dat het horizontale gezichtsveld van beide ogen niet minder dan 160 graden mag zijn. Als een persoon in medisch opzicht niet voldoet aan deze minimumnorm, dan kan hij niet geacht worden toch aan dit vereiste te voldoen omdat hij volgens verschillende medische deskundigen feitelijk geschikt is om een motorvoertuig van een van deze categorieën te besturen. Voor de nationale rechter is er geen ruimte om de toepassing van de minimumnorm te toetsen aan het evenredigheidsbeginsel. Het is aan de Uniewetgever om de minimumnorm te heroverwegen naar aanleiding van technologische ontwikkelingen en nadere onderzoeken naar de invloed van homonieme hemianopsie op rijprestaties en daarmee de veiligheid van het verkeer.

Gemeentewet

Uitspraak van 4 december 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4989](#)

(Verzoek om handhavend op te treden tegen moskee met toepassing van de artikelen 172 en 174 van de Gemeentewet)

Samenvatting

Artikel 174 van de Gemeentewet biedt in dit geval geen grondslag om handhavend op te treden. Een moskee is namelijk geen 'voor het publiek openstaand gebouw' zoals bedoeld in genoemd artikel. Alleen al daarom kon de burgemeester geen gebruikmaken van de in dit artikel neergelegde bevoegdheid. Zij voegt daaraan toe dat hoewel moskeeën en andere gebedshuizen doorgaans voor het publiek toegankelijk zijn, het de beheerders van de gebedshuizen zijn die bepalen aan wie zij toegang verschaffen. Ook artikel 172, derde lid van de Gemeentewet biedt geen grondslag voor handhavend optreden. In artikel 6 van de Grondwet is neergelegd dat eenieder het recht heeft zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet. 'Volgens de wet' wil zeggen dat er een formeelrechtelijke grondslag moet zijn voor deze beperking. Die formeelrechtelijke grondslag moet bovendien voldoende specifiek zijn. Artikel 172, derde lid, van de Gemeentewet is te ruim geformuleerd om artikel 6 van de Grondwet te beperken. De in deze bepaling opgenomen bevoegdheid van de burgemeester is niet specifiek in het leven geroepen om het recht op het belijden van een godsdienst of levensovertuiging te beperken in gevallen als hier aan de orde. Uit de totstandkomingsgeschiedenis van artikel 172, derde lid, van de Gemeentewet blijkt bovendien uitdrukkelijk dat deze bevoegdheid is bedoeld als een 'lichte' bevelsbevoegdheid. Bij de toepassing van deze bevoegdheid moet de burgemeester binnen het kader van de overigens geldende wetgeving blijven. Dat betekent dat hij geen in de Grondwet verankerde grondrechten mag beperken en evenmin mag afwijken van wetten in formele zin. Deze bevelsbevoegdheid is in het bijzonder bedoeld voor het handhaven van orde en rust in geval van samenscholingen, olopjes of acties op openbare plaatsen.

Geneesmiddelenwet

Uitspraak van 20 november 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4766](#)

(Generieke toestemming om niet-erkende geneesmiddelen uit het buitenland te halen bij tekort is in strijd met de Geneesmiddelenwet)

Samenvatting

Artikel 40, derde lid, aanhef en onder c, van de Geneesmiddelenwet bevat geen grondslag voor generieke toestemming die in artikel 3.17a van de Regeling geneesmiddelenwet is opgenomen. De tekst van noch de toelichting op die bepaling bevat een aanknopingspunt voor een generieke, op een geneesmiddel in het algemeen ziende, toestemming van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd waaraan geen verzoek van een arts ten grondslag ligt. Een andere uitleg van artikel 40, derde lid, aanhef en onder c, van de Geneesmiddelenwet kan niet worden bewerkstelligd door een richtlijnconforme uitleg van artikel 5, eerste lid, van de Richtlijn 2001/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 november 2001 tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik, nog daargelaten of de in dat artikel geregelde uitzondering op de bepalingen in de Richtlijn ook de mogelijkheid van een generieke toestemming omvat.

Kieswet

Uitspraak van 11 december 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:5102](#)

(Schrapping uit kiezersregister op grond van interstatelijk vertrouwensbeginsel)

Samenvatting

Uitspraak over het schrappen uit het Nederlandse kiezersregister voor de verkiezing van de leden van het Europees Parlement van 6 juni 2024. De communautaire kiezer oefent zijn actief kiesrecht hetzij in de lidstaat van verblijf, hetzij in de lidstaat van herkomst uit en niemand mag meer dan eenmaal zijn stem uitbrengen bij eenzelfde verkiezing. In dit geval waren betrokkenen in gemeente Den Haag als kiezer buiten Nederland geregistreerd maar waren zij volgens informatie van de Portugese autoriteiten ook als kiezer geregistreerd in Portugal, waar zij woonden. In de Kieswet is dwingendrechtelijk geformuleerd dat in dat geval de registratie in het Nederlandse kiezersregister wordt geschrapt. Er is geen ruimte voor beoordeling door het college van de omstandigheden van het geval. Er valt overigens ook niet redelijkerwijs van het college te verwachten dat voorafgaand aan het besluit tot schrapping contact wordt opgenomen met betrokkenen of de (lokale) overheid in het woonland. Gelet op het interstatelijk vertrouwensbeginsel en het voorkomen dat een kiezer meer dan eenmaal zijn stem uitbrengt bij dezelfde verkiezing mag het college in beginsel afgaan op informatie van de betrokken woonlanden.

Kroonberoep

Uitspraak van 11 september 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3674](#)

(Vernietiging door de Kroon van het besluit van de gemeenteraad Utrecht om de gemeentelijke 'Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen' te wijzigen)

Samenvatting

De gemeente Utrecht heeft de 'Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen' gewijzigd, in die zin dat in afwijking van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, de vermogensgrens wordt verhoogd tot de vermogensnorm van de Participatiewet. De regering heeft het besluit van de gemeenteraad vernietigd, vanwege strijd met het recht en het algemeen belang. Door de vermogensgrens van de Participatiewet toe te passen op de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, wordt het maximum aan extra toegestane financiële middelen omschreven in artikel 4 van de Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden overschreden. Die biedt volgens de regering geen ruimte aan gemeenteraden om ruimere vermogensnormen te hanteren. Het doel van de regeling is nadrukkelijk om de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen in heel Nederland binnen dezelfde grenzen te laten plaatsvinden.

De Afdeling oordeelt op basis van de totstandkomingsgeschiedenis van artikel 255, tweede lid, van de Gemeentewet en na toetsing aan het discriminatieverbod dat het raadsbesluit inderdaad in strijd is met het recht. De regering heeft het gemeenteraadsbesluit naar het oordeel van de Afdeling ook terecht vernietigd in het algemeen belang. De regering stelt zich terecht op het standpunt dat het voeren van inkomensbeleid geen gemeentelijke aangelegenheid is. De wetgever heeft gekozen voor een gesloten stelsel waarin de ruimte voor een gemeenteraad om eigen regels te stellen over kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is begrensd. De spontane vernietiging van het

raadsbesluit voldoet ook aan het evenredigheidsbeginsel. De Afdeling heeft in haar uitspraak begrip voor de wens van de gemeenteraad om inwoners van Utrecht met een inkomen op bijstandsniveau de mogelijkheid te geven om een financiële buffer voor onverwachte uitgaven op te bouwen. Over de hoogte van de financiële buffer die burgers mogen aangehouden is een politieke discussie gaande. Maar deze discussie heeft nog niet geleid tot wijziging van de landelijke regelgeving over kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en de gemeenteraad mag niet vooruitlopen op keuzes die de landelijke wetgever moet maken.

Misbruik van recht

Uitspraak van 22 mei 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2058](#)

(Procedures hebben evident geen kans van slagen)

Samenvatting

Bevoegdheid om hoger beroep in te stellen zonder redelijk doel aangewend. Appellant moet worden geacht te weten dat de procedures die hij instelt, evident geen kans van slagen hebben. Appellant blijft desondanks bezwaar maken tegen afwijzende reacties van de deken van de Orde van Advocaten Zeeland-West-Brabant en vordert dwangsommen wegens het niet of niet tijdig nemen van een besluit. Hij stelt consequent rechtsmiddelen in tegen daaropvolgende reacties. Er bestaat aanleiding appellant te veroordelen in de proceskosten van de deken vanwege kennelijk onredelijk gebruik van procesrecht, maar van voor vergoeding in aanmerking komende proceskosten is niet gebleken.

Monumenten

Uitspraak van 10 april 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1508](#)

(Verzoek om ambtshalve wijziging van Rijksmonumentenregister is een aanvraag in de zin van artikel 1:3 Awb)

Samenvatting

In deze uitspraak heeft de Afdeling aanleiding gezien om terug te komen van haar uitspraak van 30 september 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:3040](#). De Afdeling heeft overwogen dat uit de systematiek van de Awb volgt dat als een ambtshalve beslissing van de staatssecretaris om het Rijksmonumentenregister te wijzigen een beschikking is, het verzoek van een belanghebbende om een zodanige beschikking te nemen een aanvraag in de zin van artikel 1:3, derde lid, Awb is en dat uit artikel 1:3, tweede lid, Awb volgt dat een afwijzing van zo'n aanvraag ook een beschikking is. Dat in artikel 3.4 Erfgoedwet is bepaald dat de staatssecretaris ambtshalve een besluit kan nemen om het register te wijzigen, maakt dit niet anders. Daarmee wordt niet uitgesloten dat daartoe door een belanghebbende ook een aanvraag kan worden gedaan. Dat in de Memorie van Toelichting bij artikel 3.4 van de Erfgoedwet staat dat een verzoek niet de status van een aanvraag heeft, is onvoldoende om af te wijken van de systematiek van de Awb. Hierbij is van belang dat het onwenselijk is dat tegen de ambtshalve wijziging van het register bij de bestuursrechter kan worden opgekomen, maar dat tegen de weigering om het register te wijzigen een belanghebbende zich zou moeten wenden tot de burgerlijke rechter.

Paspoortsignalering

Uitspraak van 10 april 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1436](#)

(Beslissing op signalerings- en verwijderingsverzoek is besluit)

Samenvatting

Verzoek om opheffing van een paspoortsignalering. De beslissing van de verzoekende instantie om een verzoek te doen om iemand te signaleren is gericht op rechtsgevolg en daarmee een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb. De betrokkene kan ook vragen om verwijdering van de signalering. Dit is een aanvraag in de zin van artikel 1:3, derde lid, van de Awb en afwijzing daarvan is dan ook een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb.

Uitspraak van 10 april 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:1438](#)

(Weigering paspoortverlening vanwege signalering mag niet als er gegronde reden is voor twijfel aan de rechtmatigheid van de signalering of als die leidt tot onevenredige benadeling)

Samenvatting

Weigering paspoortverlening. Aanpassing vaste rechtspraak van de Afdeling, in die zin dat niet langer geldt dat de minister de verstrekking van het paspoort alleen niet mag weigeren als de signalering evident onjuist is. Beoordeeld moet worden of er gegronde reden is voor twijfel aan de rechtmatigheid van de signalering. Als dat het geval is, mag de minister het verstrekken van het paspoort niet weigeren. Verder moet de minister ingevolge artikel 45, tweede lid, van de Paspoortwet, ook beoordelen of weigering van het paspoort in een individueel geval tot onevenredige benadeling van de aanvrager leidt. Daarbij moet belangrijke betekenis toegekend worden aan de persoonlijke gevolgen voor de bewegingsvrijheid van degene wiens paspoort wordt geweigerd.

Procesbelang

Uitspraak van 6 november 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4479](#)

(Er is nog procesbelang al is de termijn verlopen waarbinnen demonstratieverbod gold)

Samenvatting

De termijn waarbinnen niet met landbouwvoertuigen mocht worden gedemonstreerd is al lang verlopen. Toch is er nog procesbelang. Voor dat oordeel acht de Afdeling van belang dat besluiten die beperkingen aan demonstraties stellen betrekking hebben op de uitoefening van een grondrecht en er meestal weinig tijd ligt tussen het besluit zelf en de demonstratie waar het besluit betrekking op heeft. Het zal dus vaak voorkomen dat een demonstratie al voorbij is voordat een partij het besluit door de rechter ten gronde kan laten toetsen. Een oordeel van de rechter is van belang voor demonstranten en initiatiefnemende organisaties om duidelijkheid te krijgen of die beperkingen terecht waren en daarmee ook een indicatie te hebben of zulke beperkingen bij toekomstige demonstraties toelaatbaar zijn. Dat oordeel is, mede met het oog op het algemeen belang en eventuele individuele belangen van derden, ook voor het bestuur van belang om zo te weten welke beperkingen het wel of niet aan demonstraties mag stellen. Verder is niet onwaarschijnlijk dat ook in de toekomst de wens tot demonstreren zal bestaan. Een inhoudelijk oordeel over het besluit dat hier

voorligt, kan dan daarbij worden betrokken. Door procesbelang aan te nemen wordt ook voldaan aan het recht op een effectief rechtsmiddel van artikel 13 van het EVRM.

Rechtsbijstand

Uitspraak van 21 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3083](#)

(Rechtsbijstand minderjarige niet-aangehouden minderjarige verdachte)

Samenvatting

Deze uitspraak gaat over de vraag of voor rechtsbijstand aan een minderjarige niet-aangehouden verdachte op grond van het Unierecht recht bestaat op financiering hiervan van overheidswege en of de rechtsbijstandverlener in een procedure over de intrekking van een aan hem verleende vergunning zich op dit recht kan beroepen. De Afdeling oordeelt allereerst dat het relativiteitsvereiste van artikel 8:69a van de Awb niet in de weg staat aan een beroep van de rechtsbijstandverlener op het Unierecht. De betrokken normen uit het Unierecht strekken niet tot bescherming van de belangen van de rechtsbijstandverleners in strafzaken. Tegen besluiten over de intrekking voor een vergoeding voor rechtsbijstand als aan de orde in deze zaak kunnen echter alleen rechtsbijstandsverleners als belanghebbende opkomen (zie de uitspraak van de Afdeling van 3 april 2013, [ECLI:NL:RVS:2013:BZ7608](#)). De betrokken normen uit het Unierecht kunnen daardoor in het kader van een dergelijk besluit alleen door hen worden ingeroepen. De belangen van de rechtshulpverlener worden daarmee zodanig verweven geacht met de belangen van minderjarige verdachten, tot bescherming waarvan de betrokken normen onbetwist strekken, dat het relativiteitsvereiste niet in de weg staat aan vernietiging op dit punt van het besluit. Vervolgens komt de vraag aan de orde of recht bestaat op gefinancierde rechtsbijstand op grond van het Unierecht. De Afdeling is van oordeel dat de categoriale uitsluiting van gefinancierde rechtsbijstand die op grond van de nationale regeling geldt voor alle niet-aangehouden minderjarige verdachten, niet voldoet aan de minimale waarborgen die lidstaten moeten treffen met betrekking tot het recht op rechtsbijstand voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure. Dat een Unierechtelijke bepaling aan lidstaten beoordelingsruimte toekent bij het invullen van hun stelsel van gefinancierde rechtsbijstand, sluit voor de rechter de mogelijkheid niet uit om te toetsen of de betrokken nationale instanties de grenzen van deze beoordelingsruimte hebben overschreden. Volgens de Afdeling heeft Nederland de grenzen van de toegekende beoordelingsruimte overschreden door niet in het nationale recht te regelen wanneer aan rechtsbijstandverleners in een piketzaak een vergoeding wordt toegekend voor de verlening van rechtsbijstand aan een niet-aangehouden minderjarige verdachte voorafgaand aan en tijdens het politieverhoor. De betrokken bepalingen van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand worden vanwege strijd met het Unierecht buiten toepassing gelaten.

Sanctieregeling terrorisme

Uitspraak van 28 februari 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:825](#)

(De in het ambtsbericht weergegeven informatie moet worden gedragen door die stukken en die weergave moet een representatief beeld geven van het geheel van de in die onderliggende stukken besloten liggende informatie)

Samenvatting

Aanwijzingsbesluit vanwege werven fondsen voor als terroristisch aangewezen organisatie, op grond waarvan alle financiële middelen van appellant zijn bevroren. In het individueel ambtsbericht wordt wat betreft de fondsenwerving volstaan met de stelling dat appellant fondsen werft voor deze organisatie en daarmee de terroristische activiteiten van deze organisatie ondersteunt. Een nadere toelichting is met een beroep op artikel 8:29 van de Awb achterwege gebleven, vanwege de noodzakelijke vertrouwelijkheid ervan. Daardoor verkeert appellant in een lastige bewijspositie. Deze moeilijke bewijspositie is het logische gevolg van de toepassing van artikel 8:29 van de Awb: onderliggende stukken mogen voor de betrokkene geheim blijven als voor die geheimhouding gewichtige redenen zijn. De Afdeling mag, onder de voorwaarde dat daartoe door betrokkene toestemming is geven, haar oordeel mede baseren op die geheime stukken. Wel vraagt toepassing van deze regeling dat de Afdeling, gezien de moeilijke bewijspositie, extra zorgvuldig kennisneemt van de geheime stukken waarop het ambtsbericht is gebaseerd en dat zij erop toeziet, dat de in het individueel ambtsbericht weergegeven informatie wordt gedragen door die stukken en die weergave een representatief beeld geeft van het geheel van de in die onderliggende stukken besloten liggende informatie. De Afdeling heeft zich bij de inzage in de onderliggende stukken van het ambtsbericht rekenschap gegeven van het hierboven geschetste kader en is van oordeel dat de stelling in het ambtsbericht dat appellant fondsen werft voor de organisatie niet door die stukken wordt gedragen.

Schaarse vergunning

Uitspraak van 17 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2914](#)

(Exploitatie speelautomatenhal is geen schaarse vergunning)

Samenvatting

Het aantal te verlenen vergunningen is in de Verordening speelautomatenhallen niet gemaximeerd. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de gemeenteraad in de verordening ook geen impliciet plafond gecreëerd voor de verdeling van exploitatievergunningen voor speelautomatenhallen. Hoewel er een gebiedsbeperking geldt, is het niet zo dat de som van de aanvragen het aantal beschikbare publieke rechten overtreft. Er zijn geen andere (potentiële) gegadigden die een aanvraag om een vergunning voor een speelautomatenhal hebben ingediend en er zijn reële vestigingsmogelijkheden in het gebied. Daarnaast creëert het enkele feit dat voor het kunnen vestigen van een speelautomatenhal een omgevingsvergunning is vereist waarbij een afweging in het kader van de ruimtelijke ordening moet worden gemaakt, niet per definitie schaarste. Ten slotte staat de omstandigheid dat vanuit economisch oogpunt geen of minder ruimte zou bestaan voor de exploitatie van meerdere speelautomatenhallen los van de vraag of sprake is van een schaars recht.

Schade

Uitspraak van 21 februari 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:719](#)

(Bevoegdheid om te beslissen op een verzoek om tegemoetkoming in planschade)

Samenvatting

De Afdeling ziet in het belang van de rechtsontwikkeling aanleiding ambtshalve een oordeel te geven over de bevoegdheid om op een verzoek om tegemoetkoming in planschade te beslissen. Voor het antwoord op de vraag welk bestuursorgaan bevoegd is een besluit te nemen over een aanvraag om tegemoetkoming in planschade, is van belang welke planologische maatregel in die aanvraag is aangeduid als oorzaak van die schade. Indien dat een bepaling van een provinciale verordening als bedoeld in artikel 4.1, derde lid, Wet ruimtelijke ordening (Wro) is, is het college van gedeputeerde staten van de desbetreffende provincie bevoegd. Als dat een bepaling van een bestemmingsplan is, is het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente bevoegd. Ingevolge artikel 6.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wro is een bepaling van een provinciale verordening als bedoeld in artikel 4.1, derde lid, een oorzaak van planschade. Dat, zoals in artikel 4.1, tweede lid, is bepaald, in beginsel binnen een jaar na de inwerkingtreding van die verordening een bestemmingsplan wordt vastgesteld, betekent niet dat in die verordening opgenomen planologische beperkingen van tijdelijke aard zijn. Belanghebbende kan dan ook als gevolg van die beperkingen permanente schade lijden in de vorm van waardevermindering van een perceel. De planschade wordt in dat geval aan de verordening toegerekend. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 18 mei 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:1439](#), onder 5.2. De schade ontstaat op het moment van de inwerkingtreding van de verordening en wordt niet weggenomen door de inwerkingtreding van een bestemmingsplan. Dat bestemmingsplan wordt ingevolge artikel 4.1, tweede lid, immers vastgesteld met inachtneming van de verordening. In zoverre is dan ook sprake van een schadeoorzaak met een duurzaam karakter. Indien dat bestemmingsplan voor het desbetreffende perceel in overeenstemming is met de Verordening, kan de inwerkingtreding van dat bestemmingsplan in beginsel niet tot aanvullende planschade leiden.

Uitspraak van 22 mei 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2132](#)

(Mijnbouwschade)

Samenvatting

Het Instituut Mijnbouwschade heeft voor het effectgebied waar het bewijsvermoeden van artikel 6:177a, eerste lid, Burgerlijk Wetboek van toepassing is, naast de afstand tot het Groningerveld, de grens van een trillingssnelheid van 2 mm/s met een overschrijdingskans van 1% mogen hanteren. Door het gebruik van een grenswaarde van 2 mm/s (wat veiligheidshalve is gelijkgesteld aan een schadekans van 1%) én een overschrijdingskans van 1% is de uiteindelijke schadekans 0,01%. Dat betekent dat bij trillingen onder de 2 mm/s met een kans van 1% dat in werkelijkheid hogere trillingen zijn opgetreden, de kans op het ontstaan van fysieke schade kleiner is dan 1 op de 10.000. Buiten dit gebied bestaat er dus redelijkerwijs geen kans op mijnbouwschade.

Uitspraak van 12 juni 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:2408](#)**

(Juridisch kader voor het afwijken van een buitenwettelijk nadeelcompensatieadvies)

Samenvatting

De ingeschakelde adviseur (SAOZ) is niet bij of krachtens de wet aangewezen als adviesorgaan, zodat zij niet kan worden aangemerkt als adviseur in de zin van artikel 3:5 van de Awb. Dat betekent dat voor het afwijken van zo een advies in het algemeen niet de voorwaarde geldt dat aan de motivering van de afwijking een door een onafhankelijke en onpartijdige deskundige opgesteld advies ten grondslag moet liggen. Artikel 3:50 van de Awb is niet van toepassing. Dit laat echter onverlet dat uit artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb volgt dat het college wel inzichtelijk moet maken waarom zij het advies van deze adviseur niet volgt en de second opinion ten grondslag legt aan de besluitvorming.

Uitspraak van 24 juli 2024**[ECLI:NL:RVS:2024:2983](#)**

(Handvatten vergewisplicht deskundigheid taxateur in planschade en nadeelcompensatiezaken)

Samenvatting

Gelet op de behoefte van de rechtspraak geeft de Afdeling in deze uitspraak handvatten voor de wijze waarop een bestuursorgaan zich kan vergewissen van de deskundigheid van een te benoemen taxateur van onroerende zaken in planschadezaken en in andere nadeelcompensatiezaken.

Een bestuursorgaan mag in beginsel op voorhand uitgaan van de deskundigheid van een taxateur die in de juiste hoedanigheid volwaardig lid is van een relevante beroepsorganisatie. Een relevante beroepsorganisatie is: een organisatie met leden die beroepsmatig taxaties uitvoeren, ook in planschadezaken, voor het lidmaatschap eisen stelt aan opleiding en ervaring op het gebied van taxeren, vereist dat haar leden aantoonbaar hun taxatiekennis en -ervaring op peil houden en voorziet in tuchtrecht voor haar leden. Een taxateur is in de juiste hoedanigheid lid van een relevante beroepsorganisatie als uit het lidmaatschap volgt dat die taxateur beschikt over de kennis, kunde en ervaring die nodig is om de onroerende zaak in de voorliggende planschadezaak te taxeren.

Als een bestuursorgaan voornemens is een taxateur te benoemen maar niet aan het vorenstaande wordt voldaan, dan ligt het in de rede dat het de te benoemen taxateur verzoekt een (eventueel aanvullende) deskundigheidsverklaring over te leggen. Daarin motiveert een taxateur, voor zover het zijn deskundigheid betreft, waarom hij objectief gezien en controleerbaar kan worden aangemerkt als deskundige voor het taxeren van een object als in de betreffende zaak aan de orde, door informatie te verstrekken over zijn eventuele lidmaatschappen van (relevante) beroepsorganisaties, in welke hoedanigheid hij daarvan lid is, (daaruit blijkende) relevante opleiding, gevolgde permanente educatie en ervaring met het taxeren van onroerende zaken in planschadezaken. Als een taxateur in de juiste hoedanigheid lid is van een relevante beroepsorganisatie, vermeldt het bestuursorgaan in de kennisgeving over de voorgenomen benoeming aan partijen het lidmaatschap van die relevante beroepsorganisatie en die hoedanigheid van de taxateur. In het andere geval voegt het bestuursorgaan de deskundigheidsverklaring van de te benoemen taxateur bij deze kennisgeving. Partijen hebben dan de mogelijkheid om zich voorafgaand aan het uitbrengen van een advies uit te laten over de deskundigheid van een aan te wijzen taxateur. Hierdoor kunnen procedures hierover worden voorkomen, dan wel kan al in een vroegtijdig stadium van de procedure duidelijkheid worden verkregen over de vraag of, en zo ja, waarom op dit punt is voldaan aan de vergewisplicht. Zie ook uitspraak van 24 juli 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:3022](#).

Studentenzaken

Uitspraak van 22 mei 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2191](#)

(Verlenging stemperiode verkiezingen Centrale Studentenraad)

Samenvatting

In de stemperiode van de verkiezingen van de Centrale Studentenraad van de Universiteit van Amsterdam hebben in de gebouwen van op de terreinen van de universiteit acties en demonstraties plaatsgevonden en zijn de gebouwen twee dagen gesloten geweest. De demonstraties en sluiting hebben geen gevolgen gehad voor het online kunnen stemmen maar hebben wel de mogelijkheden tot het voeren van campagne beperkt. Een verzoek van een politieke partij om de verkiezingstermijn met twee dagen te verlengen is afgewezen door het centraal stembureau. Daartegen hebben de partij, de centrale studentenraad en een individuele student, rechtstreeks beroep ingesteld bij de Afdeling. De Afdeling verklaart zich bevoegd om van het rechtstreekse beroep van de student kennis te nemen en komt daarom toe aan de inhoud van de zaak. Door de demonstraties en afsluiting van gebouwen als gevolg daarvan, zijn de mogelijkheden van het voeren van campagne in relevante mate beperkt en hebben niet alle studentenpartijen dezelfde mate van nadeel ondervonden. Belang van goed en eerlijk verloop van verkiezingen weegt zwaarder dan het belang vast te houden aan vastgestelde stemperiode.

Uitspraak van 18 december 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:5265](#)

(Intrekking doctorsgraad van onderzoeker die onzorgvuldig met data omging)

Samenvatting

Dat een regeling voor de intrekking van een doctorsgraad door het college van promoties (CvP) ontbreekt, staat volgens de Afdeling aan zo'n intrekking niet in de weg. Sprake was van relevante verschillen tussen gebruikte data in het proefschrift en de data in originele bronnen, die door de promovendus niet konden worden toegelicht en ook later in de procedure niet zijn verantwoord. Daarmee is vast komen te staan dat de wetenschappelijke integriteit is geschonden. Als dat destijds bekend was geweest, zou de doctorsgraad niet zijn verleend. De Afdeling komt tot het oordeel dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zich niet tegen de intrekking van de doctorsgraad verzetten. Appellant wist of kon redelijkerwijs weten dat zijn wijze van data-analyse, dataverwerking en databespreking in strijd was met de wetenschappelijke integriteit. Het besluit tot intrekking van de doctorsgraad is verder in overeenstemming met de vereiste zorgvuldigheid tot stand gekomen door de adviezen en deskundigenrapporten daaraan ten grondslag te leggen. Verder mocht het CvP aan het belang van het goed functioneren van de wetenschap een zwaarder gewicht toekennen dan aan het belang van appellant om zijn doctorsgraad te behouden.

Subsidies

Uitspraak van 5 juni 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2328](#)

(controleerbaarheid van de ad-hocadviescommissie)

Samenvatting

Voor de beoordeling van een subsidieaanvraag is gebruikgemaakt van advisering door een ad-hocdeskundigencommissie. Het college heeft zowel de namen van de vaste leden van de adviescommissie als de leden van de flexibele schil openbaar gemaakt, maar niet de (vijf) namen van de leden van de ad-hocadviescommissie. Volgens de Afdeling is de zorgvuldigheid van de adviesprocedure voldoende gewaarborgd als de namen van de bij een subsidieprocedure betrokken deskundigen zijn gepubliceerd. De aanvrager heeft daardoor voldoende aanknopingspunten om te controleren wat de expertise van de leden van de adviescommissie is en of er bij de leden die deelnamen aan de adviescommissie sprake zou kunnen zijn van belangenverstrengeling. De namen van de leden van de flexibele schil van de ad-hoccommissie waren bij de bezwaarschriftencommissie bekend. Als volgens de aanvrager bij een of meerdere leden van de ad-hoccommissie sprake was van ondeskundigheid of mogelijke belangenverstrengeling, dan kan de bezwaarschriftencommissie die controleren. Dit is een extra waarborg.

Toeslagen

Uitspraak van 15 mei 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2045](#)

(Voorwaarden voor overnemen private toeslagschulden dwingend geformuleerd)

Samenvatting

Voor gedupeerde ouders van de toeslagaffaire met schulden die zijn ontstaan of verergerd door de toeslagenproblematiek is een zogenoemde schuldenaanpak opgezet om hen te helpen bij het maken van een nieuwe start. Een onderdeel daarvan is de regeling voor het overnemen van private geldschulden. Schuldovername houdt in dat de private schuld van een gedupeerde ouder of diens toeslagpartner overgaat op de overheid. De regeling is opgenomen in de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht). Voor de overname van een schuld gelden de voorwaarden dat die opeisbaar moet zijn en moet zijn vastgelegd in een notariële akte. De Afdeling stelt in deze uitspraak vast dat deze voorwaarden dwingend zijn geformuleerd en opgenomen in een wet in formele zin. Dat maakt dat het toetsingsverbod dat is neergelegd in artikel 120 van de Grondwet eraan in de weg staat dat de bestuursrechter de bepaling toetst aan het evenredigheidsbeginsel of andere algemene rechtsbeginselen of ongeschreven recht. De wetgever heeft bij de totstandkoming van de regeling over de overname van opeisbare private schulden nadrukkelijk stilgestaan bij de daaraan te stellen voorwaarden en zich rekenschap gegeven van de drempel die dit in de praktijk voor gedupeerde ouders kan opwerpen en de gevolgen die dit voor hen kan hebben. Uit de totstandkomingsgeschiedenis van de Wht blijkt dat die gevolgen in de afweging van de wetgever zijn verdisconteerd. Het stellen van deze voorwaarden aan het overnemen van private schulden en de gevolgen die deze afbakening in de praktijk voor gedupeerde ouders met schulden met zich brengen zijn in overeenstemming met de wil van de wetgever. De bestuursrechter heeft daarom niet de ruimte om te oordelen dat deze voorwaarden zozeer in strijd komen met het evenredigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel of ander ongeschreven recht dat toepassing ervan achterwege moet blijven. Het is aan de wetgever om

daarin als dat nodig is verandering te brengen. Een en ander laat onverlet dat zich bijzondere situaties kunnen voordoen waarin het vasthouden aan de eis van een notariële akte als bewijs voor het bestaan van een informele schuld en daarover gemaakte betalingsafspraken zodanig onbillijk is dat de hardheidsclausule kan worden toegepast, bijvoorbeeld in het geval dat aan het bestaan van een informele schuld gelet op andere authentieke documenten redelijkerwijs niet valt te twijfelen. Zie ook de uitspraak van 15 mei 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2040](#).

Treiteraanpak

Uitspraak van 3 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2715](#)

(Opname in treiteraanpak wordt gelijkgesteld met besluit)

Samenvatting

Opname in de treiteraanpak is bedoeld om ervoor te zorgen dat verschillende instanties beter met elkaar kunnen samenwerken om bijzondere gevallen van ernstige overlast en intimidatie in de woonomgeving tegen te gaan. Opname in de treiteraanpak leidt er dus toe dat informatie over de betrokkene wordt verzameld. Opname in de treiteraanpak heeft verder tot gevolg dat de verschillende instanties deze informatie structureel en op grote schaal delen en daarmee de persoonsgegevens van de betrokkene verwerken. Wanneer tegen de beslissing om iemand op te nemen geen bestuursrechtelijk rechtsmiddel open staat, kan de betrokkene alleen via een verzoek tot verwijdering van na de opname verwerkte persoonsgegevens als bedoeld in artikel 17 van de Algemene verordening gegevensverwerking de rechtmatigheid van die verwerking aan de orde stellen. Omdat dit betekent dat dan al persoonsgegevens mogelijk zelfs op grote schaal zijn verwerkt en de gevolgen daarvan niet meer ongedaan kunnen worden gemaakt, is dat voor de betrokkene onevenredig bezwarend. De Afdeling is daarom nu van oordeel dat de beslissing om iemand op te nemen in de treiteraanpak om redenen van rechtsbescherming met een besluit moet worden gelijkgesteld.

Uitspraak van 16 oktober 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4150](#)

(Weigering beëindiging uitwisseling en verwerking van gegevens in het kader van de treiteraanpak wordt ook gelijkgesteld met besluit)

Samenvatting

Verzoek om beëindiging van de uitwisseling en verwerking van gegevens in het kader van de treiteraanpak, opdat gegevens worden gewist. De Afdeling ziet dit als een verzoek om te beslissen dat de opname in de treiteraanpak wordt beëindigd en de gegevens niet langer worden bewaard. Om redenen van rechtsbescherming wordt de weigering om aan dit verzoek te voldoen, gelijkgesteld met een besluit.

Verordening op het binnenwater

Uitspraak van 25 september 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:3732](#)

(Amsterdamse rondvaartboten. Exploitatievergunningen mochten niet worden gewijzigd in vergunningen voor onbepaalde tijd, omdat de beleidsregels onevenredig en onevenwichtig zijn)

Samenvatting

Reders die bezwaar hebben gemaakt tegen wijzigingsbesluiten gericht aan andere reders zijn ontvankelijk in hun bezwaar. Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam was bevoegd om een volumebeleid vast te stellen en kon op grond daarvan overgaan tot wijziging van de exploitatievergunningen, omdat dit noodzakelijk is ter uitvoering van de Dienstenrichtlijn. Toch is het volumebeleid op dit moment in strijd met de Dienstenrichtlijn. Er bestaan dwingende redenen van algemeen belang om een volumebeleid in te stellen, maar het college heeft niet goed gemotiveerd dat de genomen maatregelen geschikt en noodzakelijk zijn. Dit betekent dat, als het college wil vasthouden aan een vergunningenplafond, opnieuw beleid moet worden vastgesteld waarbij dat goed gemotiveerd is geregeld. Daarbij moet het nieuwe beleid voldoen aan de eisen van de Dienstenrichtlijn. Verder kunnen de beleidsregels niet ten grondslag gelegd worden aan de wijzigingsbesluiten, omdat de toepassing daarvan leidt tot strijd met het Unierechtelijke evenredigheidsbeginsel. Bij het vaststellen van nieuw beleid moet het college er zorg voor dragen dat toepassing daarvan niet leidt tot onevenredig bezwarende besluiten voor sommige groepen reders. Ten slotte zijn de wijzigingsbesluiten aan te merken als regulering van eigendom, waarbij van belang is dat de reders voldoende in de gelegenheid worden gesteld om zich in te stellen op de nieuwe situatie of financiële compensatie krijgen aangeboden. Het oordeel van de Afdeling heeft tot gevolg dat de hoger beroepen van alle reders gegrond zijn en de wijzigingsbesluiten moeten worden herroepen. Dit betekent dat de eerder voor onbepaalde tijd verleende exploitatievergunningen weer gelden. Dat is, zolang er een vergunningenplafond geldt, in strijd met de Dienstenrichtlijn. Het is aan het college om die strijdigheid op te heffen. Als het college vasthoudt aan het vergunningenplafond moet het nieuwe wijzigingsbesluiten nemen op grond van nieuw vast te stellen volumebeleid dat in overeenstemming is met de Dienstenrichtlijn, waarbij een eventuele rangschikking niet in strijd mag zijn met het Unierechtelijke evenredigheidsbeginsel.

Wet op het algemeen verbindend en het onverbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten

Uitspraak van 30 oktober 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:4372](#)

(De minister mag de motivering die de dispensatieverzoeker geeft niet zonder meer voor waar of dragend aannemen)

Samenvatting

Het is in beginsel aan de aanvrager van een dispensatieverzoek om zijn aanvraag te motiveren en onderbouwen. De minister mag de door de dispensatieverzoeker gegeven motivering echter niet zonder meer voor waar of dragend aannemen, zeker niet indien, zoals in dit geval, die motivering gemotiveerd wordt betwist door de bij de algemeenverbindend verklaarde cao betrokken partijen.

De minister moet in zo'n geval ook die betwisting bij zijn onderzoek betrekken en zich over de aan de aanvraag gegeven onderbouwing en de betwisting daarvan een zelfstandig oordeel vormen. Verder kan de minister, naar aanleiding van eventueel bij hem gerezen twijfels over de motivering, de dispensatieverzoeker in de gelegenheid stellen het verzoek nader te onderbouwen of andere belanghebbenden om informatie vragen.

Wet open overheid

Uitspraak van 3 juli 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2699](#)

(Gemotiveerd moet worden waarom ondanks het tijdsverloop, het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen zwaarder weegt dan het belang van openbaarmaking van de informatie)

Samenvatting

Weigering van openbaarmaking van informatie over (mogelijke) integriteitsschendingen door medewerkers of ambtenaren, omdat deze naar hun aard geheel zouden vallen onder de werking van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder i, van de Wet open overheid. De Afdeling is van oordeel dat het college van burgemeester en wethouders moet motiveren waarom ondanks het tijdsverloop het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen zwaarder weegt dan het belang van openbaarmaking van de betreffende informatie. De Afdeling is van oordeel dat de uitzonderingsgrond in dit geval niet voor onbepaalde tijd en integraal voor alle documenten werkt.

Wet politiegegevens

Uitspraak van 26 juni 2024

[ECLI:NL:RVS:2024:2477](#)

(Bij een verzoek om wijziging van politiegegevens bestaat geen recht op een afschrift van de onderliggende politiestukken)

Samenvatting

De stukken waarvan de korpschef heeft gevraagd te bepalen dat alleen de rechtbank hiervan kennisneemt, zijn terecht niet aan het toegankelijke deel van het dossier gevoegd. In dit geval gaat het om stukken, die zijn ingezien, maar waarvan geen afschrift is verstrekt. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen heeft het verstrekkingenregime, in de zin van artikel 25 van de Wet politiegegevens (Wpg) uitsluitend betrekking op politiegegevens als bedoeld in artikel 1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wpg en niet op documenten waarin ze zijn vervat. Op grond van de Wpg kunnen dus in beginsel geen afschriften worden verkregen van de documenten waarin de verwerkte politiegegevens zijn opgenomen. In deze zaak gaat het niet over een verzoek in de zin van artikel 25 van de Wpg, maar over een verzoek in de zin van artikel 28 van de Wpg. Afwijzing van het verzoek om beperkte kennisneming van de korpschef zou betekenen dat wel een afschrift van die documenten gekregen kan worden. Daar bestaat geen recht op.